Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

Энсиэли

○ Нам улууһун хаһыата ○

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1996, 2005, 2009 сылларга республика бастыҥ хаһыата

2010 с. Ахсынньы 15 күнэ Сэрэдэ №146-147 (10437)

PDF Compressor Free Version

БЭҔЭҺЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

Ис дьыала отделын начальнига В.И. Николаев тэрилтэлэр общественнай бэрээдэги көрүүгэ дьуһуурустубаҕа тахсалларын туһунан эттэ. Улуус баһылыгын 1-кы солбуйааччы Н.В. Слепцов бары тэрилтэлэр бу дьуһуурустубаҕа тахсаллара ирдэнэрин эттэ.

* * *

Ахсынньы 1 күнүттэн ОГПН аата уларыйбыт. Надзорнай үлэ отделениета диэн буолбут. Ааспыт нэдиэлэҕэ бу тэрилтэ Таастаах, Искра нэһилиэктэрин бэрэбиэркэлээбит, бу нэдиэлэҕэ атын нэһилиэктэри көрүөҕэ. Саҥа дьыллааҕы бырааһынньыктары ыытар тэрилтэлэргэ согласование ахсынньы 20 күнүттэн бэриллэр.

* * *

ОДьКХ начальнига Н.В. Игнатьев Хатыҥ Арыыга, Граф Биэрэгэр чааһынай ыалга гаас киириэхтээҕэ киирэ илигинэн чоххо оросхуот тахсарын эттэ.

* * *

Ахсынньы 8 күнүгэр Москваттан Счетнай палататтан 3 киһилээх бэрэбиэркэлиир биригээдэ кэлэн тыа хаһаайыстыбатын салаатынан чааһынай дьиэлэри тутууну көрбүт. 2 Хомустаах нэһилиэгэр сылдьыбыттар. Счетнай палатаны кытта дуогабар 2013 с. диэри түһэрсиллибит, онон бу программанан бииргэ үлэлэһии салҕанар.

* * *

Ахсынньы 9 күнүгэр «Туймаада» ФАПК бэрэстэбиитэллэрэ кэлэн баһылыктары, тэрилтэлэри кытта кэпсэтии ыытыллыбыт. Бу тэрилтэттэн 18 мөл. солк. ылыллан «Эрэл» ТХПК-ҕа, нэһилиэктэр дьаһалталарыгар бэриллибит. «Туймаада» ФАПК нөҥүө эһиил Намҥа 5 саҥа хотон тутуллуохтаах.

* * *

Ааспыт нэдиэлэҕэ буолбут Таастаах оскуолатын тутуу боппуруоһугар көһө сылдьар мунньах туһунан баһылыгы тутууга, промышленноска солбуйааччы Г.В. Гуляев иһитиннэрдэ. Үлэ ситэриллэр, оскуола аһыллыыта ахсынньы 24 күнүгэр буолар.

* * *

«Спорт-селу» диэн «Урожай» ДСО тэрийиитинэн ыытыллыбыт спорт көрүҥнэригэр, культураҕа республикатааҕы күрэххэ Хамаҕатта нэһилиэгэ 1-кы миэстэни ылбыт, 500 тыһ. солк. суумалаах сертификатынан наҕараадаламмыт.

* * *

Ахсынньы 16 күнүгэр улуус баһылыгын 1-кы солбуйааччы Н.В. Слепцов тулаайах оҕолору дьиэнэн хаачччыйыы боппуруоһугар аналлаах мунньахха кыттыаҕа. Россия президенэ Д. Медведев анал этиитигэр оҕолорго болҕомто күүһүрэрин туһунан эппитэ олоххо киирэр. Бу мунньахха Николай Владимирович тулаайах оҕолору дьиэнэн хаачччыйыыга Нам улууһугар үбү элбэтэллэрин туруорсуоҕа.

* * *

Ахсынньы 17 күнүгэр Ил Түмэн Государственнай Мунньах наукаҕа, үөрэҕириигэ, культураҕа уонна СМИ-га бастайааннай комитетын көһө сылдьар мунньаҕа Намҥа буолуоҕа.

* * *

Ахсынньы 18 күнүгэр 2 Хомустаахха нэһилиэк күнэ ыытыллар. Бу күн халаан уутуттан эмсэҕэлээһини чөлүгэр түһэрии түмүктэниэҕэ, 50 миэстэлээх оҕо саада, 5 квартиралаах дьиэ үлэҕэ киириэхтэрэ.

* * *

Ахсынньы 23 күнүгэр биллиилээх государственнай деятель М.К. Аммосов төрөөбүтэ 113 сыла бэлиэтэниэҕэ, бу күн Хатырыкка общественность мунньаҕа буолуоҕа. М.К. Аммосов кыыһа Лена Максимовна бу тэрээһиҥҥэ кыттыаҕа.

Бэлиэтэннэ В. РЫКУНОВА

Эрэйдээх этигэс

ХАННА БААРЫЙ ТЭРИЙЭР ХАМПААННЬАБЫТ?!

«Намский» микроорройуон (түөлбэ) олохтоохторо бөхтөрүгэр «тимирэн» эрэллэрин туһунан суһал сигнал быһыытынан иһитиннэрдилэр.

Кинилэр кэпсииллэринэн, кыстыкка киирэн баран туалеттара, бөхтөрө-сыыстара түптээн хомулла, ыраастана илик. Дьааһык бaрыта туолан, таһынан баран сорох дьон тэлгэһэ иннигэр, дьиэ ойоҕоһугар бөхтөрүн тоҕор буолбуттар. Брикеккэ аналлаах ньаалбаан

буочукалара кыра буолан, түргэнник туолар. Ону уларытар үлэһит суох. Онон таһырдьа тахсыахтарын да куттанааччылар бааллар. Роспотребнадзор ирдэбилинэн, уопсай дьиэлэр тэлгэһэлэригэр, кыһыҥҥы кэмҥэ, кураанах бөх аҕыйах күн сытыахтаах. Ону баара Намскай түөлбэ хас эмэ ыйга биирдэ хомулуннаҕына «баһыыба» буолар эбит. Ол иһин бириэмэтигэр, хаачыстыбалаахтык хомуллубат буолан, ыйдааҕы харчыларын төлөөбөттөр. Дьиҥэр, ааспыт кыһын үчүгэйдик хомуллубут, быйыл сайын кураанах бөххө аналлаах дьааһык турбут эрээри, кэнники ыйдарга кинилэр оройуоннарын умнан кэбиспиттэр. Бастаан тэрийэр хампаанньаларын салайааччыта дьахтар буоларын истэн, эппиэтинэстээх, толоругас майгыга, ыраас, чэнчис олоххо эрэнэн үөрбүттэр. Оттон билигин кэлэн, эрэллэрэ эстэн «Ханна баарый?!» диэн бэйэлэрэ-бэйэлэригэр кураанах ыйытыы эрэ бэринэллэр.

Саргылаах саҥа дьыл үүнэрэ бу тиийэн кэллэ. Түөлбэ олохтоохторо бырааһынньыгы кир-хах, бөх-сыыс ортотугар көрсүөхтэрин баҕарбаттар. Бу хаалбыт аҕыйах күннэргэ тэрийэр хампаанньаларыттан тэлгэһэлэрэ хара буоругар диэри хомулларын, туалеттара ыраастанарын туруорсаллар.

Л. УВАРОВСКАЯ

Улуус мунньаҕар

ДОХУОТ УОННА ОРОСКУОТ ХАЙДАҔЫЙ?

«Нам улууһа» МТ улуустааҕы сэбиэтин депутаттара бу ый 7 күнүгэр буолбут уочараттаах 29-с сессияларыгар ааспыт сыл ахсынньы 29 күнүгэр ылыллыбыт «Нам улууһа» МТ 2010 сыллаах бюджетын туһунан» быһаарыыга уларытыылары уонна эбиилэри киллэрэр туһунан» уонна «Нам улууһун 2011 сыллаах бюджетын туһунан» боппуруостары көрүүгэ киллэрэн сиһилии ырыттылар, дьүүллэстилэр уонна туһааннаах быһаарыылары ылыннылар.

Ол курдук, 2010 с. бюджет дохуотун чааһа 1155674,744 тыһ. солк. быһыллыбытын 1304562,904 тыһ. солкуобайынан, оттон дохуотун 1162828,117 тыһ. солк. 1309311,631 тыһ. солкуобайынан уларытан биэрэргэ диэн быһаардылар.

2010 сыллаах бюджет уларыйыыта-тэлэрийиитэ СР үбүн министерствотын эбии үбүлээһини оҥорор туһунан бирикээстэригэр, государственнай былаас органнарын нормативнай-правовой акталарыгар, «Нам улууһа» МТ уонна нэһилиэктэр МТ икки ардыларыгар боломуочуйалары тыырсыыга сөбүлэһиилэригэр, бюджет классификациятын кодтарын чуолкайдааһыҥҥа олоҕуран уонна субсидиялар, субвенциялар, дотациялар эбии кэлиилэринэн сибээстээн тахсыбыт.

Депутат А.Г. Шарапов дохуот улаатыытыгар үлэ ситэ барбатаҕын, нолуок хомуллуутугар бытаарыы таһаарыллыбытын, нормативынан үбүлээһин сыллата ачччаан иһэрин, бюджеты оҥорууга, көмүскээһиҥҥэ туһааннаах тэрилтэлэр ааҕан-суоттаан күүскэ үлэлииллэрэ наадатын бэлиэтээтэ.

Оттон депутат С.И. Тоскин бюджет толоруллуута нэһилиэнньэҕэ аһаҕастык иһитиннэриллэр буолуохтааҕын, нолуоктар булгуччу 100% хомуллуохтаахтарын, нормативы сарбыйар, итэҕэс үбүлээһини көрүү туохтан тахсыбытын иҥэн-тоҥон чуолкайдаһар наадатын, улуус бюджетыгар элбэх дохуоту киллэрэр улахан тэрилтэлэри тэрийиигэ үлэ күүскэ барыахтааҕын ыйда.

Салгыы депутат Л.А. Слепцов доруобуйа харыстабылыгар үбүлээһини нормативка олоҕуран толору оҥорору туруоруста.

Кэлэр, 2011 сылга «Нам улууһа» МТ бюджетын дохуоттаах чааһа 1072393,705 тыһ. солк. бигэргэннэ, ол иһигэр тастан (федеральнай, республиканскай) киирэр үп кээмэйин 1015310,205 тыһ. солкуобайынан, итинтэн:

— муниципальнай оройуоннар бюджетынан хааччыллыыларын тэҥнээһиҥҥэ дотация 400100,0 тыһ. солк.;

— компенсация фондатыттан субвенция, барыта 606435,505 тыһ. солк.;

— олорор дьиэ-уот фондатын капитальнай өрөмүөнүн үбүлээһиҥҥэ субсидия 2687,0 тыһ. солк.;

— ОДьКХ өҥөтүн иһин нэһилиэнньэҕэ субсидияны ааҕыыга 782,000 тыһ. солк.;

— бюджеттэр икки ардыларынааҕы транспорт, поселениелартан оройуон бюджетыгар олохтоох боппуруостары быһаарыыга бэриллибит боломуочуйалары толоруута 5305,700 тыһ. солк.;

— Российскай Федерация бюджетын ситимин атын бюджеттэриттэн кэлэр, бюджеттэр икки ардыларынааҕы транспорт сабаҕаланар кээмэйин суумата 615210,205 тыһ. солк.;

— улуус бэйэтин иһиттэн бюджеккэ киллэрэр дохуота (нолуоктартан, нолуогу таһынан хомуурдартан) 57083,500 тыһ. солк. буолуохтаах.

Онон «Нам улууһа» МТ бюджетын оросхуоттуур чааһа сессия быһаарыытынан 2011 с. 1075243,705 тыһ. солкуобайынан ылылынна. Дохуот бу кээмэйиттэн (араас таһымнаах бюджеттэртэн кэлэр финансовай көмөнү киллэрбэккэ туран) бюджет дефицитин кээмэйэ 5%-тан үрдүө суохтаах, эбэтэр 2850 тыһ. солк. буолуохтаах.

Муниципальнай иэс муҥутуур кээмэйэ 2011 с. тохсунньу ыйыгар 18836,882 тыһ. солк. суумунан, ол иһигэр муниципальнай мэктиэлээһиннэргэ (гарантияларга) 15365,136 тыһ. солкуобайтан үрдүө суохтаах диэн быһаарылынна.

И. ИВАНОВ

Учебно-консультационный центр «Развитие»

проводит семинар

«ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН В ЭЛЕКТРОННОЙ ФОРМЕ»

17-18 декабря 2010 г.

В рамках реализации главы 3.1 Федерального Закона N 94-ФЗ «О размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ, оказание услуг для государственных и муниципальных нужд», в соответствии с которой с 01 января 2011 года государственные и муниципальные заказы размещаются путем проведения открытого аукциона в электронной форме.

В ходе семинара представители Управления Федеральной антимонопольной службы по РС(Я), Удостоверяющего центра — Государственного национального агентства «Информационный центр при Президенте РС(Я)», а также ведущие преподаватели по госзаказам рассмотрят и разъяснят следующие вопросы:

* Что такое электронный аукцион?

* Каковы требования по техническому оснащению для участия в электронном аукционе?

* Где и для чего подрядчикам нужно получать электронную цифровую подпись?

* Как проходить аккредитацию на электронной торговой площадке?

* Как производится допуск к участию в электронном аукционе?

* Как подаются ценовые предложения в ходе электронного аукциона?

* Как заключать государственный или муниципальный контракт по итогам электронного аукциона?

* Какова ответственность за нарушения в сфере государственного и муниципального заказа?

* И другие вопросы, связанные с подготовкой и проведением открытого аукциона в электронной форме.

Стоимость участия в семинаре — 4500 руб. на одного слушателя.

Также наш центр предлагает консультационные услуги по подготовке и участию в электронных аукционах.

За более подробной информацией обращаться по адресу: ул. Кулаковского, 28, каб. 505, 8-(4112)-32-02-49 (тел/факс), 89841052130, 89243675210.

Заявки на участие в семинаре просим направлять заранее.

(Публикуется на платной основе)

PDF Compressor Free Version

«Спорду — тыа сиригэр 2010» республикатааҕы фестиваль

ИННИКИ КҮӨҤҤЭ — СПОРДУ, КУЛЬТУРАНЫ!

Ахсынньы 2-3 кк. «Спорт-селу — 2010» республикатааҕы маҥнайгы тыа сирин спортивнай-культурнай фестивалын үһүс түһүмэҕин зональнай күрэхтэһиитэ Наммыт улууһугар ыытылынна. Фестиваль СР «Урожай» спортивнай түмсүүтүн көҕүлээһининэн тэрилиннэ.

Киин зонаҕа Хаҥалас, Нам, Горнай, Кэбээйи, Эдьигээн хамаандалара киирэллэр. Мантан икки кэнники улуус ыраахтара уонна тымныыта бэрдиттэн кэлбэтилэр. Күрэхтэһии усулуобуйатынан хамаандалар икки бөлөххө арахсан куоталаһаллар. Ол курдук 651 киһиттэн үөһэ, итиэннэ 650 киһилээх нэһилиэктэр киирэллэр.

Программаҕа дуобат, саахымат, остуол тенниһэ, баскетбол, мини-футбол, аэробика, гиирэ көтөҕүүтэ, буулдьанан ытыы спортивнай көрүҥнэр бааллар. Маны сэргэ дьиэ хаһаайкаларыгар күрэх, Кыайыы 65 сылыгар анаммыт уус-уран самодеятельность концера, нэһилиэк социальнай-экономическай сайдыытын кэпсиир выставка көмүскэһиинэ ыытылынна.

Биһигиттэн Хамаҕатта, Бөтүҥ, Хаҥаластан Нөмүгү, Горнайтан Мытаах нэһилиэктэрэ көрүстүлэр. Н.С. Охлопков аатынан улуустааҕы гимназияҕа, Нам алын сүһүөх оскуолатыгар, Аппааныга, Хамаҕаттаҕа икки күн күүрээннээх күрэхтэһиилэр буолан аастылар.

Түмүгэр улахан нэһилиэктэргэ Хамаҕатта бастаата. Нэһилиэк 8 көрүҥтэн 7-гэр бастыҥ көрдөрүүнү ситистэ. Кыра нэһилиэктэргэ Горнайтан Мытаах үчүгэйинэн аатта нна. Бу күрэхтэһиигэ барыта 377 киһи кыттыыны ылла. Бастаабыт икки нэһилиэк Дьокуускайга түмүктүүр түһүмэххэ киирсиэхтэрэ. Тыа сирин олохтоохторун спорка, чөл олоххо сыһыарар соруктаах, түмсүүлээх, көхтөөх буолалларын ситиһэр фестиваль бириитин фондата кырата суох. Уопсай хамаандаҕа бастаабыкка тэрийэр комитет 2 300 тыһ. солк. суумаҕы спортивнай инвентарь уонна оборудование ылалларыгар олохтуур. Оттон бөлөхтөргө бастаабыттарга — 500 тыһ. солк., иккискэ — 300, үһүскэ — 200 тыһ. солк. бэриллэр.

Бу үтүөҥү үксэтэргэ аналлаах фестиваль өйөбүл ылан сылын аайы ыытыллара буоллар, сыалын-соругун толору ситэн маассабай спордунан дьарыктаныы саҥалыы көрүҥүн көрдөөн, булан, киллэрэн нэһилиэктэргэ сонун тыын тарҕаныа этэ.

Л. УВАРОВСКАЯ

2010 сыл — Россияҕа Учуутал сыла

САХАЛАР ААТТАРЫТТАН

Сэтинньи 22-25 күннэригэр Москва куоракка «Үөрэхтээһин» национальнай проблемаларын института тэрийиитинэн Бүтүн Россиятааҕы төрүт тыл (нуучча тылын киллэрэн туран) учууталларын маастар-кылаас конкурса буолан ааста. Барыта 35 учуутал Россия 27 регионнарыттан олохтоох этабы ааһан финалга ыҥырыы ылан кэлбиттэр. Ол курдук Россия киин уобаластарыттан, республикаларыттан, Кавказ республикаларыттан, Сибиир уобаластарыттан, республикаларыттан кытынныылар.

* * *

Саха сириттэн Нам улууһун Хатыҥ Арыы орто оскуолатын саха тылын уонна литературатын учуутала Павлова Пелагея Дмитриевна уонна Алдан улууһун Хатыыстыыр эбэҥки национальнай оскуолатын нуучча тылын учуутала Руфова Мария Николаевна ыҥырыллан кытынныылар.

Конкурс түһүмэхтэригэр эҕэрдэ уонна «Мин регионум, мин оскуолам, мин үлэм» презентация; 10 мүнүүтэлээх уруок видеоролига уонна киниэхэ комментарий; учуутал ыытар үлэтин, ситиһиилэрин көрдөрөр быыстапка; национальнай көстүүмү көрдөрүү; «Государственнай тыллар Россия норуоттарын сомоҕолоһууларын төрүөтэ» темаҕа РФ Государственнай Думатын Национальностар дьыалаларыгар уонна үөрэхтээһиҥҥэ комитеттарыгар ыытыллар «Төгүрүк остуолга» кыттыы; конкурска эрдэ кэтэхтэн ыытыллыбыт матырыйааллары ырытыы түмүгэ киирдилэр.

Пелагея Дмитриевнаҕа миэстэтигэр өйөбүл оҥоро ИПКРО доцена Шишигина Василиса Романовна уонна оскуола директора Ноговицын Дмитрий Иванович баран кэллибит. Биһиги учууталларбыт кыттыбыт таһымнара атын регионнары кытта тэҥнээн көрдөххө, мин көрүүбэр туох да итэҕэһэ суох, сорох өрүттэргэ өссө ордук дуу диэн көрдүм. Ол курдук уруок видеороликар сахалыыттан нууччалыы тылбааһын аллара титрдаан оҥорбуппут олус табыгастааҕа өтө көстөр. Пелагея Дмитриевна 16 сыл устата үлэлээбит уопуттаах, элбэх ситиһиилэрдээх учуутал, мунньуммут бары матырыйааллары ын кумааҕынан, электроннай вариан ынан тупсаҕай, биир кэлим көстүүлээх гына оҥостон илдьибитэ атыттардааҕар дьоһуннук быыстапкаҕа көһүннэ. Аны анал билиһиннэрэр баннера сахалыы тыыннааҕа, үчүгэй көстүүлээҕэ элбэх дьон биһирэбилин ылла.

Тиһэҕэр национальнай көстүүм хас да көрүҥүн (деловой, выходной, современнай стиль) кэмиттэн көрөн кэтэ сылдьыбыта атын кыттааччылар биһирэбиллэрин, сөҕүүлэрин-махтайыыларын ылла. **Түмүгэр жюри быһаарыытынан Павлова Пелагея Дмитриевнаҕа «Оригинальность инновационных решений в методике преподавания» диэн дьоһун номинация туттарылынна.**

Ордук чуолаан конкурс кыттааччылара биһиги учууталбыт үлэтин-хамнаһын үчүгэйдик сырдаппытын, бары өттүнэн үрдүк таһымнаахтык кыттыбытын бэлиэтии көрбүттэрэ, сэргээбиттэрэ, хаста да ытыс тыаһынан эҕэрдэлээбиттэрэ, элбэхтэ алтыспыттара, өйдөбүнньүк хаартыскаҕа элбэхтэ түһэрбиттэрэ биһигини үөртэ. Кинилэр бэйэлэрин регионнарыгар Саха сирин үөрэҕириитин таһымын туһунан үчүгэй өйдөбүллээх барбыттара чахчы. **Бу буолар биһиги учууталбыт, Пелагея Дмитриевна, үрдүк ситиһиитэ, буолаары турар оскуолатын 70 сыллаах үбүлүөйүгэр дьоһун бэлэҕэ.**

Сэтинньи 25 күнүгэр Российскай Федерация Государственнай Думатын национальностарга, үөрэхтээһиҥҥэ, региональнай политикаҕа комитеттарын холбоһуктаах «Төгүрүк остуола» государственнай тыллар «Россия норуоттарын сомоҕолоһууларыгар суолталара» темаҕа буолан ааста. Манна араас регионнартан кэлбит кыттааччыларга туһаайан Национальностар дьыалаларыгар Госдума комитетын председателэ Купцов В.А. киэҥ ис хоһоонноох этии оҥордо. Депутаттар учууталга анаан эҕэрдэ, махтал тылларын эттилэр.

Биһиги делегациябыт Госдума комитеттарын салайааччыларыгар В.А. Купцовка, Г.К. Сафаралиевка сэмэй бэлэхтэрин туттарда. Бүтэһигэр Валентин Александрович Купцову уонна Саха сиригэр соторутааҕыта Госдума делегациятын кытта кэлэ сылдьыбыт Валерий Тотразович Кадоховы кытары өйдөбүнньүк хаартыскаҕа түстүбүт.

Түгэнинэн туһанан, Москваҕа баран кэлбит Саха сирин бөлөҕүн аатыттан күүс-көмө буолбут бар дьоммутугар, чуолаан Ил Түмэн спикерин 1-кы солбуйааччытыгар Жирков Александр Николаевичка, РФ Госдуматын депутатыгар Песковская Юлия Анатольевнаҕа, Саха республикатын Москваҕа поспредствотыгар, Ил Түмэн Москваҕа бэрэстэбиитэлигэр Балакшин Георгий Руслановичка, көмөлөһөөччүтүгэр Исаев Валентин Валерьевичка, үөрэх улуустааҕы управлениетын специалистарыгар уонна салалтатыгар, республика үөрэҕин министерствотыгар, чуолаан, уопсай үөрэхтээһин отделын начальнигар Ситникова Наталья Васильевнаҕа, ИПКРО гуманитарнай предметтэргэ кафедратын сэбиэдиссэйэ Шишигина Василиса Романовнаҕа, Хатыҥ Арыы нэһилиэгин баһылыга Слепцов Юрий Иннокентьевичка, Намнааҕы профлицей директорыгар Новгородов Андрей Григорьевичка, Нам 2 N-дээх оскуолатын директорын солбуйааччы Егоров Олег Николаевичка, «Хатыҥчаан» студия салайааччыта Мальцев Гаврил Семеновичка дириҥ махталбытын тиэрдэбит

Д.И. НОГОВИЦЫН,
СР үөрэҕириитин туйгуна, СР Учууталлар учууталлара

Хаартыскаҕа:(хаҥастан уҥа) В.Р. Шишигина, ИПКРО доцена, М.Н. Руфова, Алдан улууһуттан, В.Т. Кадохов, Госдума депутата, П.Д. Павлова, Нам улууһуттан

Ас-таҥас халлаантан түспэт

ДЬАРЫКТААХ ОҤОРУУ —БУ БИҺИГИ ҮЛЭБИТ

Биһиги улууспутугар үлэ ырыынагар урукку сыллартан улахан уларыйыы бэлиэтэммэт. Үлэһит ахсаанын сарбыйыы «Илгэ» табаары хааччыйар кооперациятыгар, үлэ саҥа төлөбүрүн систематыгар киириинэн сибээстээн үөрэхтээһин уонна доруобуйа харыстабылын тэрилтэлэригэр, олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыбатын тэрилтэлэригэр буолуталаата.

Намнааҕы Дьарыктаах буолуу киинигэр 2010 сыл 11 ый түмүгүнэн 2253 киһи үлэ көрдөөн учуокка турбута. Кинилэртэн 1511 киһи үлэ буллулар, ол эбэтэр — 67%. Быйыл иккис сылын «Программа дополнительных мер по снижению напряженности на рынке труда» («Үлэ ырыынагар тыҥааһыны аччатарга эбии миэрэлэр» программата) үлэлээтэ. Бу программа чэрчитинэн 523 киһи үлэнэн хааччылынна. Дьарыктаах буолуу киинин кытта дуогабар түһэрсиллэн, «Намавтодор» ААО тэрилтэҕэ 40 төлөбүрэ суох уоппускаҕа сылдьар үлэһиттэрэ үлэлээтилэр. Общественнай үлэлэргэ олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыбатыгар 41 киһи үлэлээтэ, атыттар бааһынай хаһаайыстыбаларга, нэһилиэк дьаһалталарын кытта дуогабарынан халаан уутун содулуттан чөлүгэр түһэрии үлэлэригэр уонна да атын тыа хаһаайыстыбатын үлэлэригэр үлэлээтилэр. Бу үлэлэргэ федеральнай бюджеттэн 6770,46 тыһ. солк., ол иһигэр, муниципальнай тэриллиилэринэн 3327,86 тыһ. солк., дьарыктаах буолуу кииниинэн 344,6 тыһ. солк. көрүллүбүтэ, 11 ый түмүгүнэн 95% туһанылынна.

Республика бюджетыттан 3426,1 тыһ. солк. көрүллүбүтэ, онтон 2026,1 тыһ. солк. — Дьарыктаах буолуу кииниинэн, 1400,0 тыһ. солк. — муниципальнай тэриллиилэринэн. Бу үп-харчы 11 ый түмүгүнэн 96% туһанылынна. 87 үлэтэ суох киһи бэйэ дьыалатын тэринэн, субсидиянан туһаннылар. Нэһилиэктэртэн учуокка турбут үлэтэ суох дьон үксүн сылгы, сүөһү атыылаһан хаһаайыстыба тэриннилэр, ону таһынан иис, парикмахерскай, тутуу уо.д.а. атын өҥөлөрү оҥорууга бэйэ дьыалатын тэриннилэр.

Үөрэхтэрин саҥа бүтэрэн баран, үлэ булбатах 29 киһини «Стажировка» программанан аҕыйах ыйдаах үлэҕэ киллэрдибит. Кинилэр «Нам улууһа» МТ дьаһалтатыгар, Ленскэй нэһилиэк, Хатыҥ Арыы дьаһалталарыгар, «Эрэл» үөрэтэр кииҥҥэ, олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыба тэрилтэтигэр үлэлээтилэр.

«Адресная поддержка» программанан быйыл иккис сылын Намнааҕы педагогическай колледж 10 студеннара Сахалиҥҥа «Калипсо» ООО диэн тэрилтэҕэ балыкка үлэлээн кэллилэр. «Опережающее обучение» программанан олох-дьаһах комбинатын 5 үлэһиттэрэ «Мастер-спец» диэн куорат тэрилтэтигэр котеллары эксплуатациялыырга куттал суох буолуутугар квалификацияларын үрдэттилэр. Сылын аайы курдук, быйыл да инбэлииттэри үлэҕэ киллэрииигэ тэрилтэлэри кытта дуогабар түһэрсилиннэ. Уопсайа 17 инбэлиит үлэҕэ киирдэ.

Маны таһынан, профессиональнай үөрэхтээһиҥҥэ 167 үлэтэ суох киһи үөрэннэ. Кинилэр бухгалтер, гаас котельнайын оператора, холодильник маастара, «машинист промывочных машин», бульдозерист, водитель БелАЗА, электрогазосварщик, парикмахер, иистэнньэҥ, В, С, Д категориялаах суоппар уо.д.а. идэлэргэ үөрэннилэр, оператор ЭВМ, «1С-Бухгалтерия» курстарын бүтэрдилэр. Үлэтэ суох дьону үөрэттэрииигэ, Дьокуускайдааҕы эргиэн кооперативнай колледжы, «Мастер-спец» диэн үөрэтэр Киини, НижнеЛенскэй акционернай общество анал үөрэтэр киинин, Граф Биэрэгинээҕи профессиональнай лицейи, «Эрэл» үөрэтэр киини уо.д.а. үөрэх тэрилтэлэрин кытта дуогабар быһыытынан үлэлэһэбит.

Дьарыктаах буолуу киинэ сылын аайы сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолор сайыҥҥы сынньалаҥнарыгар төлөбүрдээх үлэнэн хааччыллалларын тэрийсэр. Бу да дьылга онтон туора турбатыбыт, 9 ый түмүгүнэн 652 оҕо араас үлэҕэ кытынна. Маннык үлэлэр сылы быһа да кыралаан тэриллиэхтэрин сөп. Оҕолору сайыҥҥы өттүгэр дьарыктыырга оскуолалар эрэ буолбакка, бааһынай хаһаайыстыбалар эмиэ кыттыыны ылаллар. Холобура, «Дайыына», «Сүүрээн», «Хатыҥчаана» бааһынай хаһаайыстыбалара сайын аайы үлэлэһэллэр.

Кэлэр сылга үөһэ этиллибит программалар салгыы үлэлиэхтэрэ. Онон тэрилтэ салайааччылара, идэтэ суох үөрэниэн баҕалаах ыччаттар эрдэттэн кэлэн сайаапка түһэрэллэригэр ыҥырабыт. Идэтэ суох ыччаттар, учуокка туруон баҕалаах үлэ көрдөөччүлэр, эһиэхэ Дьарыктаах буолуу киинин специалистара сөптөөх консультацияны үлэ чааһыгар биэриэхтэрэ.

Екатерина ЗАХАРОВА,
Дьарыктаах буолуу киинин сүрүннүүр специалиһа

«Үтүө дьыала» чэрчитинэн

КЫРДЬАҔАСТАР ҮӨРҮҮЛЭРЭ

Быйыл, 2010 сылга, өрөгөйдөөх Кыайыы 65, ону сэргэ Учуутал сылынан сибээстээн улууска уонна олорор нэһилиэкпитигэр үгүс өрүттээх сэрии, тыыл, үлэ ветераннарын чиэстээһин, араас көрсүһүүлэр ыытылыннылар.

Сэтинньи 4 күнүгэр Модут нэһилиэгин ветераннара Дьокуускай куоракка Суорун Омоллоон аатынан опера уонна балет театрыгар таптаан ааҕар «Кыым» хаһыат 90, Өктөөп революциятын 93 сылыгар аналлаах «Саныаҕыҥ, доҕоттоор, ааспыты» диэн тэрээһиҥҥэ сылдьан, дуоһуйа сынньанан таҕыстыбыт. Концерт иннинэ «Кыым» хаһыат редакцията, «Ситим» медиа-бөлөх үлэһиттэрэ иилээн-саҕалаан ыыппыт тэрээһинигэр оркестр доҕуһуолунан үҥкүүлээтибит, эдэр сааспыт ырыаларын оҕолор толорууларыгар иһиттибит.

Көрөөччүнэн туолбут саалаҕа киирэн М. Попова — Эдьиий Марыына, Александр Самсонов, Лэгэнтэй уо.д.а. кыттыылаах концеры астына көрдүбүт. «Кыым» хаһыакка чэпчэтиилээх суруттардыбыт. Киирэрбитигэр билиэт эрдэ бүтэн, «барбат буоллубут» дии олордохпутуна, бэйэбит ветераммыт С.Я. Дьяконова «Кыым» хаһыат редакторын И.И. Гаврильевы кытта төлөпүөнүнэн кэпсэтэн, театрга биллэттэрэн намнар бэйэбит уолбут Г.Г. Местников көрдөһүүбүтүн быһа гыммакка, «Ветераны Намского улуса» диэн суруктаан олоппосторунан эрээт оҥорон бэлэмнэтэн, наһаа үчүгэйдик көрүстүлэр.

Сөбүлээн ааҕар хаһыаппыт нөҥүө Модут нэһилиэгин баһылыгар В.В. Осиповка, оскуола директора В.И. Гуляевка автобуһунан хааччыйан биһигини өйөөбүттэригэр, бэйэбит ветераммытыгар С.Я. Дьяконоваҕа, ветеран сэбиэтин председателигэр Д.И. Ядрихинскаяҕа, автобус суоппарыгар С. Чириковка, биир дойдулаахпытыгар, опера уонна балет театрын директорыгар Г.Г. Местниковка, «Кыым» хаһыат редакторыгар И.И. Гаврильевка, «Ситим» медиа-бөлөх үлэһиттэригэр улахан махталбытын тиэрдэбит.

Л.Н. КАТАКИНОВА,
нэһилиэк ветераннарын аатыттан

PDF Compressor Free Version

Биллиилээх государственнай, политическэй деятель Е.М. Ларионов 70 сааһыгар

НОРУОТ ИНТЭРИЭҺИН ТУРУУЛАҺААЧЧЫ

Мин Егор Михайловиһы кытта билсибитим үйэ аҥарыттан орто. Ити аспыт үйэ 50-с сыллар бүтэһигэр этэ. Ол саҕана Нам оройуонугар икки эрэ орто оскуола баара — Нам сэлотугар уонна Хатырыкка. Биһиги Хатырык оскуолатын үөрэнээччилэрэ оройуон оскуолаларын оҕолорун спорка күрэхтэһиилэригэр Намҥа кэллэхпитинэ, Нам оскуолатын интернатыгар түһэрэллэрэ. Оччолорго Нам оскуолатын интернатын сэбиэдиссэйинэн Аҕа дойду сэриитин ветерана, оччолорго биһиэхэ оҕолорго да принципиальнайынан, дьоҥҥо, оҕолорго биирдик сыһыаннаһарынан биллэр Ядрихинскай Егор Иосифович үлэлиирэ.

* * *

Дьэ, бу манньык биир түбэлтэтигэр интернакка Гоша Ларионовы аан бастаан көрбүтүм. Оччолорго, арааһа, 1959 с. быһыылаах этэ. Гоша мин көрүүбэр олох улахан киһи курдук этэ, интернат оҕолоро бары кини тылын истэллэрэ, мин буоллаҕына үрдүкү кылаас оҕото дии санаарым. Онтон кэнники билбитим миигиттэн биир кылаас алын үөрэнэр эбит. Арааһа, ити түбэлтэҕэ биһиги биир хоско түбэстибит быһыылаах, субуота күн этэ. Киэһэ оскуолаҕа танцы буолар быһыылааҕа, Гошабыт арай матарааһын өрө тардан баран кырыылаах бүрүүкэни хостоон таһааран кэтэн кэбистэ. Матарааһын анныгар орон пружинатын ойуулара бүрүүкэтигэр түспэтин диэн матараас анныгар хаптаһын уган кэбистэ... уагаллар эбит. Кэнники биһиги ити методы туттар этибит. Биһиги саҕана электрическэй өтүүктэр дэлэйэ илик кэмнэрэ этэ, мас чоҕунан ититиллэр чугуун өтүүктэр бааллара.

Гоша биһиги оҕо эрдэхпититтэн саахыматынан дьарыктанар этибит, ол гынан баран, оскуола оҕолорун күрэхтэһиитигэр биирдэ да көрсүбэтэх эбиппит, саастытынан араастаах буолан буолуо. 1961 с. Намҥа саахымакка 1 разряд нуормалаах квалификационнай турнир буолбута. Онно оскуола оҕолоруттан Ларионов Гоша биһиги буолан ыҥырыллан кыттыбыппыт. Бу турнирга 12 киһи оонньообута. Турнир түмүгүнэн Дьокуускайтан «Холбостон» сылдьар Николай Никифоров, Нам орто оскуолатын учуутала Ядрихинскай Василий Данилович 1 разряд нуорматын толорбуттара. Биһиги Гошалыын 2-с разряд нуорматын толорбуппут. Олус астыммыппыт. Дьэ, итинник этэ мин Егор Михайлович Ларионовы оҕо эрдэхпинэ билсиим — саахымат эйгэтигэр, онон биһиги аналитическай өйбүт-санаабыт саахыматы кытта сыһыаннаах дии санаабын.

Егор Михайлович оскуолаҕа сылдьыаҕыттан сахалыы муударай өйүнэн, олоҕу алларттан билэринэн, олоҕун бүтүннүүтүн дьону кытта үлэҕэ анаан кэллэ. Нам оскуолатын комсомольскай тэрилтэтин секретара, онно сылдьан оройуон райкомолун бюротун чилиэнэ этэ. Оскуоланы бүтэрэн баран, Хамаҕатта колхоһугар босхоломмут комсомол секретарынан талыллан үлэлээбитэ, Намнааҕы райкомолга секретарынан талыллан үлэлии сырыттаҕына райком 1-кы секретара Платонов Степан Николаевич сүбэтинэн Свердловскайдааҕы юридическай институкка үөрэнэ киирэр, онтукайын 1970 с. ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрэн баран, бастаан республика Верховнай суутугар консультанынан, онтон Ленскэй оройуонугар судьуйанан талыллан баран биир болдьохо үлэлиир. Егор Михайловиһы салайар дьоҕурдааҕын бэлиэтии көрөннөр партийнай үлэҕэ аныыллар, ол курдук Дьокуускайдааҕы партия горкомугар, онтон партия обкомугар инструкторынан үлэлэтэн баран, Хабаровскайга үрдүкү партийнай үөрэххэ ыыталлар.

Онон икки үрдүк үөрэҕи бүтэрбит Егор Михайлович Сунтаар оройуонун ССКП райкомун 2-с секретарынан үлэлиир. Мин итилэри хаһыаттартан ааҕан, билсэр дьоммуттан истэн эрэ билэрим. 20 сыл буолан, Егор Михайловичтыын 80-с сыллар саҥаларыгар Нам оскуолатын үбүлүөйүгэр көрсөн кэпсэтэн турабыт, оччолорго кини Дьокуускайга ССКП горкомугар дуу, обкомугар дуу үлэлиир быһыылаах этэ. Мин онно ыйытан турабын «тоҕо дойдугар кэлбэккин?» диэн, ону кини «эһиги ыҥырбаккыт» диэн күлэн эппитэ.

Оччолорго биһиги иккиэн даҕаны өйдүүр этибит: киниттэн даҕаны, биһигиттэн — норуоттан даҕаны, үөһэ былаастар ыйыппаттарын. Ол гынан баран, билигин санаатахха, ССКП кадрдары кытта билиҥҥи былаастааҕар быдан былааннаахтык үлэлиир эбит. Егор Михайловиһы дьэ ситтэ-хотто диэннэр, 1988 с. Нам оройуонун райисполкомун председателинэн быыбарынан талыллан үлэлии кэлэр. Оччолорго мин Дьокуускайга үлэлиир этим, атырдьах ыйыгар Егор Михайловичка приемҥа киирэммин отношение ылан, Наммар төттөрү тахсабын.

Егор Михайлович миигин саҥа аһыллан эрэр хозрасчетнай проектнай бюро начальнигынан анаабыта, ол райисполком иһинэн тэрилтэ баар этэ, биһиги бэйэбит саҥа дьиэ туттан 1989 с. райком гарааһын кытта биир тэ турар этэ. Мин нэдиэлэҕэ биирдэ буолар райисполком планеркатыгар сылдьар этим. Егор Михайлович планерка ыытарыгар хаһан даҕаны бэлэмнэммит тексты аахпат, постановочнай боппуруостарыгар ытыс саҕа кумааҕытын кылап гынан көрөн баран бэйэтин тылынан кэпсиирэ, олох чахчы трибун буолбут этэ. Баҕар, бириэмэтэ оннук буолуо, кини хаһан даҕаны хамаандалаабат этэ, бэйэтэ ылыннарыылаах тылынан тэрилтэ салайааччыларын ылыннарара. Оччолорго тэрилтэлэр кыахтаах этилэр. Ол курдук икки сыл иһигэр 1989-1990 сс. «Добрые дела» диэн республика үрдүнэн хамсааһын тахсыан иннинэ тэрилтэлэр бэйэлэрин үптэринэн «Агропромстрой» МПМК — начальник Пинигин Н.М. музыкальнай оскуолаҕа пристрой, эргэ райком дьиэтигэр арболитынан туппуттара, «Якутмебель» — начальник Слепцов П.И. село хоту өттүгэр саҥа детсад туттарбыта, «Сельхозхимия» — начальниктар Попов А.Д., Окороков Р.Е. интернат олбуорун иһигэр саҥа начальнай оскуола туппуттара, отоплениетын эмиэ бэйэтин үбүнэн «Сельхозтехника» — начальник Лукин С.В. тардыбыта уонна ыыппыта. Итинэн кылгастык Егор Михайлович хаһаайыстыбаннай үлэтин бэлиэтиибин.

1990 с. кини ССКП Намнааҕы райкомун 1-кы секретарынан талыллар, ол сылга САССР Верховнай Советын депутатынан талыллар. Верховнай Совет маҥнайгы сессиятыгар Верховнай Совет председателин солбуйааччытынан талыллар. Дьэ, манна көстүбүтэ Егор Михайлович юрист-правовед — государственник буолара. Билигин санаан көрдөххө Саха республикатыгар бу Верховнай Совет олус улахан суолталаах сокуоннары ылыммыта. Ол курдук, 1990 с. балаҕан ыйын 27 к. САССР Суверенитетын Декларациятын Россияҕа маҥнайгынан ылыммыта. Ахсынньы 29 к. 1990 с. оччотооҕу РСФСР Верховнай Советын председателэ Ельцин Б.Н. САССР ВС 5 сессиятыгар бу Декларацияны официальнайдык билиммитэ. 1991 с. кулун тутар 2 к. «САССР Государственнай бас билиитин» туһунан сокуон ылыныллар. 1991 с. алтынньы ыйга «САССР президенин туһунан» сокуон тахсан ахсынньы 26 к. Николаев Михаил Ефимович САССР маҥнайгы президенин талыллар. Эмиэ ити сыл ахсынньы 20 к. САССР диэн уларытан Саха (Якутия) республиката диэн билигин сүгэ сылдьар аата сокуонунан бигэргэммитэ.

1992 с. кулун тутар ыйга Саха республиката Российскай Федерациятын субъектарын кытта биир гэ киирэн Россия историятыгар киирбит Федеративнай дуогабарга РФ правительствотын кытта экономическай боппуруостарга Сөбүлэһии дуогабарыгар илии баттаһаллар. Бу дуогабар сүнньүнэн 2002 с. диэри этэҥҥэ олорон кэллибит.

1992 с. муус устар 27 күнүттэн СР ВС ити ый 4 күнүгэр уочарата суох сессиятыгар ылыныллыбыт Саха республикатын Конституциятынан, Россия Конституцията ылылла илигинэ, олоробут.

Онон 1990-1993 сс. диэри үлэлээбит Верховнай Совета Саха республикатын государственнай политическай-правовой төрүттэрин сокуоннарын барытын оҥорон кэлбитэ. Манна юрист-правовед, биһиги уолбут Егор Михайлович сүрүн оруолу ылбыта туох да саарбаҕа суох. Ону учуоттаан, билинэн Россия юристарын кытта 1993 с. Саха сириттэн Петраковтуун, Егор Михайлович баран Россия Конституциятын бырайыагын оҥоһуутугар актыыбынай кыттыыны ылбыттара, ол Конституция 1993 с. бүтүүтүгэр Россия норуотун референдумунан ылыллыбыта.

Республика таһымыгар итинник чаҕылхайдык үлэлии сылдьар Егор Михайлович бэйэтин тус олоҕор хас даҕаны охсууну ылбыта, онтукайа барыта оччолорго Россияҕа буола турар событиелар буолбуттара. 1991 с. атырдьах ыйыгар Москваҕа ГКЧП буолан, ол түмүгэр Советскай Союз ыһыллар, Коммунистическай партия үлэтэ эмиэ тохтуур. Инньэ гынан, Егор Михайлович, ССКП Намнааҕы райкомун 1-кы секретара, үлэтэ суох хаалар.

Биһиги, Егор Михайлович табаарыстара, штаб тэринэн «Намстрой» хонтуоратыгар мустан хас биирдии оройуон депутаттарын үллэстэн үлэлииргэ диэн сыал туруорунан, оройуон баһылыгын хамаандатын оройуон депутаттарын иккис сессиятыгар кыайбыппыт, онон Егор Михайлович үлэлээх хаалан, республика ВС таһаарыылаахтык үлэлииригэр кыах биэрбиппит.

Онтон 1993 с. алтынньы ыйга Россия Верховнай Совета ыһыллыытыгар, Саха республикатын Верховнай Совета эмиэ ыһыллыбыта. Егор Михайлович эмиэ үлэтэ суох хаалбыта да, Россия саҥа Конституциятын бырайыагын оҥорсо СР ВС уураағынан Петраков Анатолий Дмитриевичтыын Москваҕа барбыттара. 1993 с. ахсынньы ыйга Ил Түмэн депутаттарыгар быыбар биллэриллибитэ. Онно Нам оройуона икки Палатаҕа депутакка икки кандидаты туруоруохтаах этэ. Егор Михайлович Нам оройуонуттан Республика Палататыгар киирсэргэ быһаарыммыта, биһиги табаарыстара кинини Аллара Палатаҕа киирсэригэр этэ сылдьыбыппыт, онно Уус-Алданы кытта биир гэ этибит, ону кини итэҕэтиилээхтик биһигини, тоҕо бу Палатаҕа туруохтааҕын быһаарбыта: бииринэн Уус-Алдан быыбардааччыларын ахсаанынан тыһыынчанан ордук этэ уонна ССРС коммунистарын бүтэһик съезтэригэр 4 илиҥҥи оройуоннар коммунистарын быыбардарыгар хотторбутун холобур оҥостубута, онон биһиги табаарыстара общественнай штаб тэринэн Егор Михайловичка үлэлиир буолбуппут.

Көбөкөттөр ааттарыттан «Үөдэй» КП директора Ядреев А.Н. кандидатурата эмиэ ити уокурукка турбута, мин ону билэр этим. «Көбөкөн» КП директорын Туласынов Н.Н. күн аайы телефонунан сибээстэһэр этибит. Биһиги Николай Николаевичтыын Ядреев А.Н. анылгыскы баһылык быыбарыгар бэлэмниир сыаллаах этибит, Ил Түмэн депутата буоларыгар олох даҕаны санаммат этибит. Егор Михайлович ону билбэт этэ, ол иһин икки төгүл миэхэ этэ сылдьыбыта, мин онно быыбар чиэһинэй буолуохтаах диэн эппитим.

Егор Михайлович маҥнайгы туурга 57% ылан Ил Түмэн Республика Палататын депутата буолбута. Палата маҥнайгы сессиятыгар кини Республика Палататын председателинэн талыллыбыта. 1991 с. Саха республикатын норуота барыта быыбарга кыттан бэйэтин президенин М.Е. Николаевы талбыта.

Оттон икки сыл буолан баран, норуот барыта кыттан Саха республикатын профессиональнай сокуону таһаарар-оҥорор уонна ол сокуоннар туолууларын хонтуруоллуур уорганы — СР икки — Бэрэстэбиитэллэр Палаталара уонна Республика Палатата дэнэр Государственнай Мунньаҕын 70 депутаттаах талаллар.

Аллара Палата 35 депутата бары босхоломмут — профессиональнай төрүккэ олоҕуран Конституционнай сокуоннары бырайыагын оҥорон бэйэтин сессиятыгар бигэргэтэн баран үөһэ Республика Палататын көрүүтүгэр биэрэр балаһыанньата олохтоммута. Ити үөһэ аттаммыт сокуоннары икки палата кыттыгастаах сессиятыгар бигэргэтэн баран, СР президенинэн илии баттанара. Аллара Палата председателинэн эмиэ юрист үөрэхтээх Илларионов Афанасий Петрович депутаттар маҥнайгы сессияларыгар талыллар.

Ил Түмэн маҥнайгы балаһыанньатыгар Республика Палататын вице-президент, оччолорго Штыров В.А. салайар диэн этэ. Ол балаһыанньаны Республика Палататын 1 сессиятыгар тохтотон, председателинэн Егор Михайлович талыллыбыта. 1 солбуйааччытынан Филатов Вячеслав Антонович талыллыбыта. Уопсайынан үөһээҥи палататтан үс депутат эрэ бастайааннай төрүккэ олоҕуран Ил Түмэҥҥэ үлэлээбиттэрэ, Палата икки председателин кытта Ил Түмэн Контрольнай Комитетын салайааччыта Санников Михаил Михайлович баара.

Егор Михайлович икки созывка 10 сыл үлэлииригэр урут бэйэтэ кыттыыны ылан Саха республикатын политическай статуһун олоххо киллэрииигэ элбэх сыратын биэрбитэ, онно 1996 с. Россия Федеральнай Советыгар сенаторынан 1996 с. Саха сириттэн талыллан үлэлээбитэ улахан суолтаны ылбыта. Ити туһунан 10 сыл биир гэ үлэлээбит табаарыһа, суруйааччы, Ил Түмэн депутата Андрей Кривошапкин «Рассказы о друге» диэн кинигэтигэр сиһилии кэпсиир. Оттон Ил Түмэн депутатынан үлэтин хаһыат, телевидение даҕаны кэпсээннэриттэн ааҕааччылар билэ олороҕут буолуо.

Мин биир эрэ түбэлтэни кэпсиэхпин баҕарабын: 2003 с. Ил Түмэн икки палататын холбоһуктаах мунньаҕар биир интэриэһинэй боппуруос киирбитэ — Ил Түмэни биир палаталаах оҥоруу боппуруоһа, мин оччолорго Нам депутата Местников Г.Г. общественнай көмөлөһөөччү этим, онон кини хоһугар олорон эрэ радионан истибитим. Бу боппуруоска республикаҕа биллэр улахан депутаттартан Ларионов Е.М. аһаҕастык утарбыта, онон бу боппуруос биир куоластааһыҥҥа ааспатаҕа, онтон кэнники иккис куоластааһын буолан ааспыта. Миэхэ онно Егор Михайлович үөһэттэн кэлэр ыйаахтарга бэйэтин санаатын принципиальнайдык кимтэн да куттаммакка этэрин сөбүлээбитим.

2003 с. Ил Түмэн үһүс ыҥырыылаах быыбарыгар Нам биир эдэр перспективалаах ычатыгар Тимофеев Ньургун Семеновичка хотторбута, оттон СР президенин Штыров В.А. администрациятыгар үлэҕэ киирбитэ. Егор Михайлович үрдүк культуралаах, киэҥ көҕүстээх политик, государственник буолан ол хотторуутун олох көрдөбүлүн курдук өйдөөн, эдэр коллегатыгар сүбэнэн-аманан көмөлөһөр. Оттон Ньургун Семенович Ил Түмэн председателэ буолбутугар Егор Михайлович баай уопутуттан атастаһан, Ньургун Семенович тахсыылаахтык үлэлииригэр күүс-көмө буолбута. Тимофеев Нь.С. иккис болдьоххо кандидатынан турбутугар бэйэтэ агитацияҕа кыттан биһиги штабпытыгар күүс-көмө буолбута. Көр, оннук киһи, мин аҕа табаарыһым, Егор Михайлович.

Биһиги Егор Михайловичтыын политика, олох сорох көрүҥнэригэр санаабыт тус-туһунан да буоллар, төрөөбүт Сахабыт сиригэр, Наммытыгар тапталбыт биир буолан, бу улаатан баран 20 сылга эн-мин дэһэн кэллибит, сибээспитин быспаппыт.

Ытыктабыллаах Егор Михайлович, мин аҕа табаарыһым, төрөөбүт Сахатын сирин, төрөөбүт-үөскээбит Намын улууһун дьиҥнээх патриотун эдэр сааһын, муударай олоҕун барытын бүүс-бүтүннүү бу дойду сайдарыгар анаабыт киһини Нам олохтоохторун ааттыттан бу 70 сааскынан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибин, өссө даҕаны кэлэр көлүөнэҕэ баай уопуккуттан атастаһа туруоҥ диэн эрэнэбин, дьиэ кэргэҥҥэр барыларыгар ыстаал доруобуйаны баҕарабын.

Тимофей РУМЯНЦЕВ,
Нам сэл.

PDF Compressor Free Version

Затон сүрүн орто оскуолатын 65 сылын көрсө

БАРЫ БИИРГЭ, БАРЫ БИИТТЭҮҮН!

Быйылгы халаан уутун содулун чөлүгэр түһэриигэ РФ правительствота уонна Саха сирин правительствота сөптөөхтүк өйдөөн сүнкэннээхэй көмө оҥордо. Ол курдук Нам улууһун ууга барбыт нэһилиэктэргэ алдьаныытын-кээһэниитин, тахсыбыт хоромньуну туоратыы үлэлэр күүскэ бардылар. Анал комиссия тэриллэн миэстэтигэр тахсыбыт хоромньулары туоратыыга үлэлэһии түмүгэ көстүүлээх буолла. Бу манна Нам улууһун МТ баһылыга Ильин А.И. салайааччылаах комиссия кыахтаах тэрилтэни туруоран үлэни иилээн-саҕалаан ыыттылар. Биһиги улууска «АЛРОСА» АК уонна үөрэх министерствота анаммыттара улахан көмөнү оҥордо. Чуолаан Граф Биэрэгин ылар буоллахха, тутуу бөҕөтө ааспыт сыллары кытта тэҥнээн көрдөххө олох тосту уларыйда. Бу барыта нэһилиэк инники сайдыытыгар, дьон-сэргэ туһугар, үлэлииргэ-үөрэнэргэ сөптөөх усулуобуйа тэриллиитигэр. Оскуолаҕа капитальнай өрөмүөн оҥоһулунна. Бу оскуола 1955 с. тутуллубут буоллаҕына, быстах капитальнай үлэлэр барбыт буоллахтарына, быйыл акылаатын ис-тас өрөмүөннэрэ уларыйдылар, оскуола

үлэһиттэрэ, төрөппүттэр, оҕолор үөрүүлэрэ муҥура суох. Оскуоланы чөлүгэр түһэриигэ бэйэбит уолаттарбыт үтүө суобастаахтык үлэлээтилэр, ол курдук Кутуков Вадим Валерьевич салайааччылаах «Намстрой» тэрилтэтэ, быраатты Кыргызстан республикатыттан Мусаев Алмазбек Бешипакулович ИП «АлмазСтрой» биригээдэтэ. Уотун-күөһүн Попов Иван Алексеевич «Энергосервис» ООО баһаарынай сигнализациятын Егоров Владимир Аркадьевич салайааччылаах биригээдэлэргэ махталбытын тиэрдэбит, көмөлөспүт бары тэрилтэлэргэ, улуус гимназиятыгар (дир. Попов Валерий Николаевич), Хатыҥ Арыы оскуолатыгар (дир. Ноговицын Дмитрий Иванович), Нам улууһун оҕо саадын үлэһиттэригэр. Маны таһынан аҕыйах хонуктааҕыта 30 миэстэлээх толору хаачыллыылаах оскуола остолобуойа үөрүүлээх аһыллыыта буолбута. Бу тутууну бырайыагыттан саҕалаан туппут «Мас 2000» (сал. Матвеев Степан Степановичка) уонна оҕолор төрөппүттэрэ Эверстов Иван Тимофеевичка, кини үлэһиттэригэр махталбытын тиэрдэбит. Улуус дьаһалтатыгар (баһ. Ильин А.И.), Хатыҥ Арыы дьаһалтатын үлэһиттэригэр (баһ. Слепцов Ю.И.), үөрэх управлениетын начальнигар Дьяконова В.Н.

Баҕарабыт Эһиэхэ уонна дьиэ кэргэҥҥитигэр дьоллоох олоҕу, үлэҕитигэр ситиһиилэри. Дьон махтала алгыс буолан аргыстастын, түгэнинэн туһанан, оскуола 65 сыллаах үбүлүөйүгэр бу ый 18 күнүгэр кэлэн үөрүүбүтүн тэҥҥэ үллэстэргитигэр ыҥырабыт.

С.Д. ПОПОВ,
оскуола директора, Саха республикатын физическэй культураҕа уонна спортка туйгуна

УЧИТЕЛЬНИЦА МОЯ

Трудно представить, сколько сил, труда, души, терпения учителя вкладывают в каждого из своих учеников, чтобы они выросли из маленьких девчонок и мальчишек в успешных, счастливых людей. Изо дня в день, из года в год учитель отдает себя детям. Как писатель живет в своих произведениях, художник – в картинах, так и учитель – в мыслях, поступках и делах своих учеников.

И есть такое понятие – «Учитель», которое произносится с придыханием и пишется с большой буквы. И для меня понятие «учитель» связано с именами дорогих мне учителей и преподавателей, школьных и студенческих лет. И об одном из них хотелось бы рассказать вам. О Петровой Людмиле Васильевне - моей первой учительнице. Она учитель по призванию, выполняющий свое дело не только честно, но и вдохновенно, творчески, с глубокой заинтересованностью в результатах своей работы. Людмила Васильевна учила меня в начальных классах, ее уроки всегда были интересными, занятными. Мы многое узнавали, впитывали всё, чему нас учили.

Особенно мне нравились уроки чтения, природоведения, труда. На таких уроках можно было слушать о том, как прекрасен неизведанный в то время нам мир. А какие были интересные походы, вечера, экскурсии, встречи, праздники в классе, порой даже и не хотелось уходить, так как Людмила Васильевна умела прекрасно рассказывать интересные случаи, рассказы из своей жизни. Эти рассказы притягивали меня таинственностью.

Наш класс был большим и очень шумным, непослушным, но Людмила Васильевна умела добиваться строгой дисциплины в классе. Она же одна из самых надежных, терпеливых учителей, каких я когда-либо встречала. Встреча с учителем – многое дает ученику. Выбор жизненного пути, профессии, отношения к себе и людям во многом определяется влиянием учителя на ребенка. И везёт тем, кому на пути встречается, действительно, человек, влюбленный в свою профессию. Ибо только любовь способна на самопожертвование, безустанный труд и веру в успех. Теперь я тоже учитель и у меня куча детишек, которые так же сидят и слушают меня, мечтая поскорее подрасти и стать полезными людьми.

Я всегда вспоминаю с большим теплом и уважением своего первого учителя...

Ваша выпускница Федорова М.С.

ИЗ ПРОШЛОГО... ДЛЯ БУДУЩЕГО

Затонская основная общеобразовательная школа празднует свой юбилей, 65-летие, который совпадает с годом Победы над фашистской Германией. Праздник Победы—всенародный праздник, он вдвойне праздник для сельчан Графского Берега. 5 октября 1945 года по телеграфному распоряжению НКПроса в селе Графский Берег открыли школу. Именовали Затонской начальной школой.

* * *

Для школы было приспособлено деревянное здание в 665кв.м, рассчитанное на 130 школьных мест, с электрическим освещением и печным отоплением. Школа стояла на берегу протоки реки Лена. Заведующей Затонской начальной школой была назначена Березовская Мария Ивановна, до этого работавшая в Намской средней школе. За долгий добросовестный труд на ниве народного просвещения Мария Ивановна была награждена в 1951 году Орденом Ленина. Работали первые учителя: Бубунчикова Нина Филаретовна, Аполинская Александра Максимовна, Четвертакова Н.С. (Алабугина), Гимельянова Н.С., Кузнецова К.А., Вассель М.И., Московина М.А., Соколова А.И., Андреев А.М., Андреева А.И.

Учащихся в школе было 101: 1 класс- 45 учащихся; 2 класс-19 учащихся; 3 класс- 19 учащихся, 4 класс-18 учащихся. Обучение велось на русском языке в две смены по два класса. Велась пионерская работа, работали хоровой и драматический кружки. В весеннее время боролись с вредными грызунами. Из воспоминаний Четвертаковой Нины Степановны (Алабугиной) - отличника народного образования, заслуженного учителя ЯАССР: «В 1946-47гг. работала в Затонской начальной школе. Школа находилась в приспособленном помещении, половину которого занимало молодежное общежитие, а вторую половину занимал клуб и две классные комнаты. Учеников было 40 , ребятам приходилось сидеть по 3 человека за партой. В основном это были дети плавсостава, они прибывали вплоть до середины октября, когда завершалась навигация. Работать в материальном плане было очень трудно: учебников не хватало, наглядных пособий не было, поэтому что могли, делали сами».

В 1949-1950 учебный год открылся 5 класс. Всего учащихся в школе было 117. Учились в две смены, в трех учебных помещениях. В 1950 году директором Затонской школы был назначен Бархатов Леонид Владимирович-уроженец г.Алдан (русский), участник ВОВ, «деликатный, отзывчивый, душевный директор» -вспоминает Колесова Евдокия Павловна – заслуженный учитель школ РСФСР, одна из персональных пенсионеров республиканского значения РФ. Евдокия Павловна с мужем Даниловым Михаилом Михайловичем проработали в стенах нашей школы с 1951 до 1954 года, они являются почетными гражданами Намского улуса. Ветераны педагогического труда, на их плечах -50-летний педагогический стаж. После второй смены начинались занятия для рабочей молодежи с 7 часов вечера до 11 часов. Третью смену учителя отрабатывали бесплатно. Работали в те, послевоенные годы: Петрова С.А., Данилов М.М., Колесова Е.П., Бархатова А.И., Потапова В.В., Москвичева Н.Ф. и др. Школа активно участвовала в олимпиадах, спартакиадах, работали хоровой, драматический, технический кружки. Занимались цветоводством, выращивали зерновые культуры, овощи и ягодные кустарники. При школе появился живой уголок. Затонская школа в те времена гремела как образцовая школа.

Ныне стоящая школа была построена в 1954 году на высоком незатопляемом месте. Принял его Протопопов И.И.. В 1960 году школа получила статус восьмилетней школы. Примечательной страницей истории тех лет является то, что работники ремонтно-эксплуатационной базы пароходства с. Графский Берег, подчиненные и снабжаемые Москвой, смотрели на школу как на свое кровное детище: помогали в ремонте и строительстве, предоставляли транспорт, квартиры учителям, помогали в приобретении оборудования, наглядных пособий.

С 1964-1970 годы школьные стены приняли под свой кров детей села Аппаны. Было несколько параллельных классов, работали в две смены. Директором школы работали Петрушкин И.Б., Гапоненко С.П.. Прибыли новые яркие учителя - Семенов Н.Д., Говорова В.П., Давыдова З.И., Устинова З.В., Перевалова Г.Д., Хабарова П.П.. Это были лучшие годы стабилизации жизни в стране, когда советский народ глубоко верил в светлое будущее и прилагал все усилия, чтобы сделать мечту реальностью. В 70-80 годы при работе директоров Давыдова К.И., Литвинцева С.Е., Оконешникова Т.И., Кузьмина В.И., Шадрина А.М., Новгородова Г.Г. вошла кабинетная система, шла большая инвентаризация кабинетов, мастерской, приобретены теннисный стол, противогазы для обязательной гражданской обороны, ТСО, наглядности. Школа занимала призовые места по району в смотре кабинетов.

В 80-90 годы Затонская школа вышла на новый уровень развития. Это годы углубления в содержание учебной деятельности, работа по развитию мастерства и профессионализма учителей школы. Появились новые традиции: День дублера, Праздник урожая, чествования юбиляров, Новогоднее кафе. Методическая работа успешно велась под руководством Николаевой Т.П., заместителя директора по УВР. Школа занимала призовые места по смотру кабинетов, методической работе, стала победителем социалистического соревнования района. Успешно участвовала на улусных предметных олимпиадах, многократно улучшала республиканские показатели по черчению (учитель Николаев П.П.) В 90-е годы, годы перестройки, когда школа переживала глубокий политический, экономический кризис, учителя, невзирая на социальные и материальные трудности, смотрели с оптимизмом вперед.

При директорах Андросове М.С., Алексееве С.П., Прокопьеве А.А., Оконешникове П.П. приобретена мебель для классов, трактор, машина, вошли в эксплуатацию новая котельная, мастерская. Эти годы памятны приходом в школу новых талантливых учителей: Сосина С.А., Колесова Д.М., Кулаковская А.Д., Федорова Н.П., Павлова Л.М., Павлова С.М, Кривошапкина М.А., Васильева В.М., Мальцева М.И., Баишева Н.Н., Лукина С.Г., Соловьев Л.А.. Школа первая в районе внедрила метод диагностики. В период исчезновения пионерской организации школа осуществила плавный и безболезненный переход воспитательной деятельности через метод КТД.

В XXI век школа вместе с молодым директором Ивановым А.И., вошла в современную стадию развития. Прошел капитальный ремонт школы, ввели новое газовое отопление. В юбилей села школа приобрела автомашину УАЗ. Это годы информатизации всего учебно-воспитательного процесса. Первое место на республиканском конкурсе библиотекарей - Сметанина С.П.; первое место по созданию сайта учащегося – Федорова Лена. Увеличилось количественное и качественное участие в научно-практических конференциях учащихся, учителей. Это годы совершенствования и показа педагогического мастерства следующих учителей: Федоровой Н.П., Лыткиной Л.Х., Никитиной Л.М., Николаевой Т.П., Дьячковской Н.В., Колпашниковой А.В., Мальцевой М.И., Павловой С.М.. Федоровой А.Е., Сметаниной С.П..

В годы неопределенности, потерянности многих социальных слоев школа взяла роль не только носителя знаний, но и являлась ответственным в определении будущего каждого обучаемого ребенка. В этот период неоценимая помощь для воспитанников и их родителей осуществлялась со стороны социального педагога Петровой Л.В. и психолога школы Софроновой Э.С.

С 2009 года директором работает Попов С.Д.. Сделан большой капитальный ремонт школы. Работает новая, отвечающая современным требованиям столовая. Приход нового директора вдохновляет коллектив на новые творческие прорывы. Мы выдержали перестроечные времена, преобразования, сохранили школу. Крепко стоим на ногах, полны оптимизма и смотрим в будущее с уверенностью.

Тамара НИКОЛАЕВА,
отличник образования РФ, учитель русского языка

(Печатается на платной основе)

PDF Compressor Free Version

Киэн туттар дьоммут — биир дойдулаахтарбыт

МУУС БЫРААҺЫННЬЫГЫН БЭЛЭХТЭЭТИЛЭР

Сочига 2014 с. ыытыллыахтаах кыһыҥҥы Олимпиадаҕа бэлэмнэнэн, тэрийээччилэр муус оҥоһуктарга норуоттар икки ардыларынааҕы күрэҕи биллэрдилэр. Гран-при үрдүк наҕарааданы ылбыт маастар оҥоһуга Олимпийскай куорат тиэргэнин киэргэтэр чиэскэ тиксиэҕэ. Сүүмэрдиир күрэхтэһиилэр бу дьыл ахсынны 26 күнүттэн Москва, Санкт-Петербург, Мурманск куораттарынан тарҕанан саҕаланыахтара.

Бу киэҥ киэлилээх күрэххэ биир дойдулаахпыт, норуот маастара Александр Шадрин ыҥырылынна. Кини бүтүн Дальнай Востоктан соҕотоҕун хаар-муус быыһыгар сытар уокуругун, дойдутун, Сахатын сирин талааныннан, сатабылынан кэпсиэҕэ. Онуоха бу улахан түһүлгэ иннинэ улуус, Ленскэй нэһилиэк дьаһалталара Александры өйөөн, кини бириинигэр республикатааҕы муус оҥоһук күрэҕин тэрийдилэр. Балаһыанньанан кыттааччылар нэһилиэкпит киинигэр турар тэрилтэлэр тиэргэннэригэр үлэлээтилэр.

Барыта 5 тэрилтэ Александр Шадрины өйөөн дуогабар түһэрсэн күрэххэ кыттыһарга сөбүлэҥин биэрбит. Ол түмүгэр көрүөхтэн эриэккэс, нарыннамчы, уран оҥоһуктар «Намгазстрой», бизнес- киин, А. Шестаков аатынан сынньалаҥ киин, «Лена» кафе, оҕо приютун тэлгэһэтин киэргэттилэр. Бу үрдүк маастарыстыбалаах уус -уран оҥоһуктары иккилиигэстүү киһилээх уонтан тахса хамаанда түмсэн оҥордо. Кинилэр истэригэр Василий Аргунов, Алексей Федосеев, Степан Васильев, Федот Герасимов, Виктор Стручков, Дьокуускайтан Егор Саввин, саҥа саҕалаан эрэр НПК устудьуоннара уо.д.а. бааллар. Дьүүллүүр сүбэ бэрэссэдээтэлинэн И.Е. Винокуров аатынан технология, дизайн педагогическай колледж преподавателэ Николай Огонеров үлэлээтэ. Кыттааччылар икки күн устата уустаан-ураннаан кыспыт айымньыларын түмүгэр маҥнайгы миэстэ Василий Аргунов (Модут), иккис Егор Саввин (Дьокуускай), Алексей Федосеев (Нам), үһүс Федот Герасимов (Нам), НПК устудьуоннарын хамаандаларыгар иҥэрилиннэ.

Кинилэргэ сертификаттар, дипломнар, сыаналаах бэлэхтэр туттарылыннылар. Александр Шадрин күрэх туһунан санаатын манньык үллэстэр: « Күрэххэ элбэх кыттааччыны кэтэспиппит да, убаастанар биричиинэн кэлбэтилэр. Ол да буоллар тэрээһин сыалын-соругун ситтэ. Оҥоһуктар хаачыстыбалара, таһымнара үрдүк, темалара интэриэһинэй. Хас биирдии тэрилтэҕэ дьоһуннаах, ураты киэргэл буолар кыахтаахтар. Итиэннэ кэнчээри ыччакка кэрэни өйдүүргэ, кэрэхсииргэ, харыстыырга үөрэтэр. Ол иһин манньык күрэхтэри тэрийэбит. Оҥоһуктар алдьаммакка-кээһэммэккэ сандал сааска диэри туруохтара диэн эрэнэбит. Оттон кыттааччылар туһунан этэр буоллахха, үгүстэрэ үөрэнээччилэрим, онон киэн туттабын. Кэрэхсэбиллээҕэ, саҥа саҕалаан эрэр устудьуон уолаттар бааллар. Инникитин манньык күрэх тэриллэр буоллаҕына, халлаан сылааһыгар ыытар туһунан кэпсэттибит».

Дьүүллүүр сүбэ бэрэссэдээтэлэ Н.Д. Огонеров күрэх үөрүүлээх арыллыытыгар биһиэхэ, муус оҥоһуктар маастардарыгар, манньык ис хоһооннох күрэх муус быраaһынньыгын кэриэтэ сыаналанар диэн бэлиэтээбитэ. Бу сүргэни көтөҕөр, хараҕы сымнатар, нэһилиэги киэргэтэр уран оҥоһуктар, хаартан, муустан оҥоһуктар аан дойдутааҕы күрэҕин үс төгүллээх чемпиона А. Шадрин бэлиэтээбитин курдук, уруссхаллаачылар сиэртибэлэрэ буолбакка, кыһын устата үөрдэ туруохтара диэн эрэнэбит...

Л. УВАРОВСКАЯ

Судебнай пристав иһитиннэрэр

БЫРААПКЫН БИЛ УОННА ТУҺАН

СР юстиция министерствотын управлениетын бирикээһинэн олоҕуран 2010 сылга улуустааҕы библиотекаларга бу управление, судебнай приставтар федеральнай сулууспаларын управлениетын уонна Национальнай библиотека холбоһуктаах общественнай приемнайдара аһыллаллар. Ол быһыытынан ааспыт ыйга Н. Рыкунов аатынан улуустааҕы библиотека правовой информация киинин базатыгар общественнай приемнай аһыллыбыта.

Приемнайы арыйыы үөрүүлээх түгэнигэр министерство управлениетын начальнигын солбуйааччы М.И. Заморщиков, судебнай приставтар федеральнай сулууспаларын салайааччытын солбуйааччы П.Е. Кириллин, «Нам улууһа» МТ баһылыгын э.т. Н.В. Слепцов, Национальнай библиотека правовой информация киинин салайааччыта Е.С. Алебастрова о.д.а. кыттыыны ылбыттара.

Мустубут дьон гражданнар правовой кыһалҕаларын быһаараалларыгар туһаны аҕалар общественнай приемнай сүрүн соругун тоһоҕолоон бэлиэтээбиттэрэ. Улуус олохтоохторо юстиция министерствотын управлениетыгар, судебнай приставтарга бэйэлэрин бырааптарын көмүскүүр ыйытыылары биэрэр кыахтанныллар. Манньык общественнай приемнайдары арыйыы сүрүн сыалынан управление үлэтин нэһилиэнньэҕэ чугаһатыы, бу органнарга аһаҕастык уонна түргэнник тиийэри ситиһии, гражданнар бырааптарын көмүскүүллэригэр сөптөөх көмөнү оҥоруу буолар.

Бу общественнай приемнайдар гражданнар бырааптарын олоххо киллэриигэ усулуобуйаны тэрийэр, СР нормативнай правовой акталарын, муниципальнай тэриллиилэр устааптарын сокуоннаһын, адвокатура, нотариустар үлэлэрин, гражданскай турук акталарын регистрациятын, суут быһаарыылара олоххо киирриилэрин о.д.а. информацияны ылалларын туһуттан аһыллар.

Михаил Заморщиков мустубут дьоҥҥо управление, приемнай үлэлэрин туһунан билиһиннэрдэ уонна үлэ формата инникитин сайдыаҕын эттэ. Петр Кириллин бүгүҥҥү күҥҥэ нэһилиэнньэ правовой культуратын күүһүрдэр наадатын, манньык приемнайдар аһыллыылара дьон быраабын көмүскүүргэ төһүү күүс буолуоҕун эттэ.

Îáù åñòâåííàé ïðèåìíàé Î.Ðû-êóíîâ ààòûíàí áèáëèîòåêà³à ¢ëý-ëèý³ý, õàñûé àà éû ¢ ¢ñ÷ÿïèýðåý ãðàæäàííàðû ïðèåìíóîõòàðà.

ГАИ иһитиннэрэр

САҤА БЫРААБЫЛА ОЛОХХО КИИРДЭ

1995 с. ахсынны 10 к. 196-ФЗ №-дээх «Суолга куттал суох буолуутун туһунан» диэн Федеральнай Сокуон 6 ыст. 3 пуунугар олоҕуран СР правительствота 2010 с. алтынны 27 күнүгэр «Об утверждении требований к системе выпуска отработавших газов двигателей грузовых автомобилей полной массой более 3,5 тонн и автобусов полной массой от 5 тонн и более» диэн уураах таһаарбыта.

Бу уураахха этиллэринэн 3,5 тоннаттан үөһэ ыйааһыннаах грузовой массыыналар туһаныллыбыт газтарын уҥа өттүгэр таһаараллара ирдэнэр. 5 уонна онтон үөһэ тонна ыйааһыннаах автобустар газтара алтынны 15 күнүттэн кулун тутар 31 күнүгэр диэри үөһэ таһаарыллар. Саха республикатын климатическай уратыларын учуоттаан (кыһыҥҥы кэмҥэ туман элбииринэн) туһаныллыбыт гаһы таһаарар системаҕа уларытыылар киллэриллэллэр.

* * *

«О внесении изменений в постановление Совета Министров-Правительства Российской Федерации от 23 октября 1993 г. № 1090» диэн 2010 с. ыам ыйын 10 күнүгэр ылыллыбыт 316 №-дээх РФ правительствотын уурааҕа олоххо киирбитинэн, суол быраабылаларыгар элбэх уларыйыылар киирдилэр. Ол курдук массыына ыытарга үөрэтэр киһи аны куттала суох буолуу курун баанан олоруохтаах. Анал цветографическай схемалаах оперативнай сулууспалар суоппардара, пассажирдара урут куттала суох буолуу курун бааммат эбит буоллахтарына, билигин бааналлара ирдэнэр. Сатыы киһи салайыллыбат (нерегулируемый) пешеходнай переходка чугаһаатаҕына, суоппар кинини аһарыахтаах. Салайыллыбат диэни светофора суох диэн өйдүөххэ наада. Онтон урут салайыллыбат переходу туораан эрэр киһини массыына аһарара ирдэнэрэ.

Саҥа быраабыла биир түгэнинэн массыына фаратын уматан баран айаннааһын буолар. Ол эбэтэр суукка сырдык кэмигэр бары айанныы сылдьар транспортнай средстволарга, кинилэр көстөллөрүн наадатыттан, чугастааҕы уот фарата эбэтэр күнүскү ходовой уот холбонуохтаах. Инники иһэр массыынаны ситэн ааһаары гыннахха звуковой сигнал оннугар эбэтэр звуковой сигналы кытта тэҥҥэ уотунан сигнал бэриллиэн сөп. Бу сигналы чугастааҕы уоттан ыраах тыгар уокка кылгас бириэмэҕэ уларытан ылаҕыт.

В. РЫКУНОВА

АҔЫЙАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Ахсынны 10-11 күннэригэр Хамаҕатта нэһилиэгэр үгэскэ кубулуйбут «Хотугу сулус» улуустааҕы конкурс буолла. Манна барыта 226 оҕо кытынна. Ырыаҕа «Саамай эдэр кыттааччы» номинацияны Слава Куличкин (Модут) ылла, Нам начальнай оскуолатын «Дьэргэлгэн» ансамбыла «Сыл дебюта», саха-французскай лицейтан хоһоон аахпыт уолаттара «Лауреаттар лауреаттара» буоллулар.

Гран-при ааты Хамаҕатта оскуолатын 11 кыл. үөрэнээччитэ **Айсен Васильев** ылла. «Айар дьиэ кэргэн» ааты Хамаҕатта олохтоохторо Надежда, Михаил, Петя Макаровтар ыллылар. «Литература» номинацияҕа Гран-при хаһаайкатынан Бөтүҥ оскуолатын 10 кыл. үөрэнээччитэ Лиза Петрова буолла.

В. РЫКУНОВА

«Доруобуйа» национальнай бырайыак

ДЬОҺУННААХ СПЕЦИАЛИСТ

Нам улууһугар лабораторнай дьыала 1960 сылга арыллыбыта, бастакы лабораныннан 10 сыл устата Евдокия Стебаева үлэлээбитэ. Онтон лабораннар Василиса Попова, Тамара Николаева, Тамара Мурзина, Мария Колмогорова, быраастар Татьяна Баишева, Татьяна Федотова бу медицина саамай наадалаах, уустук салаатыгар бэйэлэрин кырата суох кылааттарын киллэрбиттэрэ.

1987 сылтан сүүрбэччэ сылтан ордук Намнааҕы киин оройуоннааҕы балыыһа клиническэй лабораториятын бэртээхэй салайааччы, идэтигэр бэриниилээх, билиилээх, үрдүк эппиэтинэстээх, кытаанах ирдэбиллээх Маргарита Семеновна Оконешникова салайан үлэлэттэ. Кини быһаччы туруорсан 90 сыллардааххa Партизан, Модут, II Хомустаах, Хатырык нэһилиэктэрин участковай балыыһаларыгар, Хатыҥ Арыы врачебнай амбулаториятыгар лабораториялары арыйтарбыта, онно төһөлөөх элбэх дьон үөрбүттэрэ, абыраммыттара буолуой? 1988 с. лабораторияҕа эбии иммунологическай отдел арыллыбыта, саҥа иммуноферметнэй аналиһынан гепатит, сифилис, ЗППП ыарыылар (эр киһи-дьахтар сыстыһар ыарыыларын) диагноһа туруоруллар буолан, элбэх дьон кэмигэр эмтэнэр буолбуттара.

2006 с. лаборатория билиҥҥи кэм ирдэбилигэр эппиэттиир лицензияны ылары ситиспитэ, ол эбэтэр 3-4 патогеннай группа сыстыганнаах ыарыылары диагностикалыыр анализ оҥорор көҥүлүн ылбыттара. «Доруобуйа» национальнай бырайыак чэрчитинэн араас аппарааттар кэлбиттэрэ, ол курдук, биохимическэй анализтар «Сапфир» (хаан биохимическэй аналиһыгар туттуллар), автоматическай гематологическай анализатор «МЕК 6400» (уопсай хаан аналиһыгар), мочевой анализтар уо.д.а. Онтон иммунологическай анализатор РИДЕР үлэҕэ киирэн онкологическай ыарыылар, эхинококкоз, лямблиоз, куртах ыарыытын сүһүрээччитэ «хеликобактер» уонна кандидозтар диагностикалара оҥоһуллар буолбуттара. Бу анализтар барыта элбэх дьоҥҥо ,куоракка барбакка, олорор сирдэригэр дириҥ, хаачыстыбалаах чинчийиини бараалларыгар улахан күүс-көмө буолбуттара.

Кэлин сылларга туберкулез ыарыы элбээн 2007 с. ВОЗ (Всемирная организация здравоохранения) чэрчитинэн туберкулез ыарыытын эрдэ диагнозтыырга аналлаах федеральнай программанан көрүллэн эбии оборудование кэлэн туберкулез ыарыы диагностиката тупсарыллыбыта.

Маргарита Семеновна балыыһа администрациятын кытта былааннаах үлэ түмүгэр нэһилиэктэр лабораторияларын сөпкө аттаран үлэлэтэр. Лабораннарын идэлэрин тупсарынар, сайыннарар араас курстарга, семинардарга ыытан үөрэттэрэр, бары кэриэтэ категориялаахтар. Лабораторияҕа капитальнай өрөмүөн оҥоһулунна, материальнай-техническэй базата тубуста, аныгы араас оборудованиелар кэлэн лабораторнай үлэ аныгы ирдэбилгэ толору эппиэттиир.

Коллектива иллээх, үрдүк эппиэтинэстээх, ол курдук лабораннар Т. Трапезникова, Г. Находкина, Л. Овчинникова, М. Бьюшкова, Е. Иванова, В. Дьяконова үтүө суобастаах үлэлэрин иһин пациеннар махталларын өрүү ылаллар.

Маны сэргэ, Маргарита Семеновна 1980 сылтан Намҥа көһөн кэлиэҕиттэн местком председателинэн талыллан 8 сыл устата таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. Онтон 1992-2004 сылга диэри Нам улууһун доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрин профкомун салайан үлэлэттэ. Бу ыарахан «перестройка» кэмигэр доруобуйа харыстабылын салаатыгар элбэх уларыйыы, үлэһиттэри сарбыйыы кэмэ этэ, үлэһиттэр араас элбэх кыһалҕалары көрсөллөрө, киниэхэ, профком председателигэр быһаартара сатыыллара. Бу сылларга Маргарита Семеновна республикатааҕы доруобуйа харыстабылын профсоюзнай комитетын (сал. Е.П. Иванова) кытта үлэһиттэр интэриэстэрин көмүскээн, туруулаһан үлэлэспиттэрэ. 1999 с. маҥнайгы коллективнай дуогабар ылыллыбыта. Дьэ, ити сүрүн докумуон ылыллан хамнас төлөбүрэ, уоппуска, коммунальнай өҥө төлөбүрэ уо.д.а. барыта орун-оннугар түһэн бэрээдэктэммитэ. 2000 с. биһиги профсоюзпут лидерин Бүтүн Россиятааҕы доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрин съеһигэр Москваҕа делегатынан талбыттара.

Өр сыллаах үлэтэ үрдүктүк сыаналанарын Маргарита Семеновна «Саха республикатын доруобуйатын харыстабылын туйгуна», РФ профсоюһун түөскэ анньынар «За работу в профсоюзе» знак, «100 лет профсоюзам РФ» юбилейнай мэтээл уонна элбэх грамота, махтал суруктар туоһулууллар.

Бу күннэргэ Маргарита Семеновна 65 сааһын туолан бочуоттаах сынньалаҥҥа тахсар. Өр сыллаах үтүө суобастаах, сыралаах үлэтин иһин Намнааҕы балыыһа администрацията, профкома, биирги үлэлэспит дьоно-сэргэтэ махтанан туран, уруйу-тускулу, тус олоҕор дьолу-саргыны баҕараллар.

Альбина КУЛИЧКИНА,
РФ Журналистарын Союһун чилиэнэ

ИҺИРЭХ ТЫЛЛАР

PDF Compressor Free Version

Дириҥник убаа[illegible] тыгар сүдү кылаатын киллэрбит киһибитин **ЛАРИОНОВ ЕГОР МИХАЙЛОВИҺЫ** 70 сааһын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн ис сүрэхтэн истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт өссө да дьонуҥ-сэргэҥ ортотугар этэҥҥэ сылдьан күүскөмө, тирэх буоларгар, норуот дириҥ ытыктабыла мэлдьи арыаллыырыгар, чэгиэн-чэбдик доруобуйаланаргар, ыра санааларыҥ олоххо киирэллэригэр, чугас дьонуҥ байылыат олохтоох буолалларыгар.

Хамаҕаттаттан Касьяновтар, Григорьевтар, Намтан Касьяновтар

Күндүтүк саныыр кэргэммин, таптыыр аҕабытын, эйэҕэс эһээбитин **БОЧУРОВ БОРИС СОФРОНОВИҺЫ** 60 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ үбүлүөйгүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Дьулуурдаах, тулуурдаах үтүө санааҥ үлүскэн күүһүнэн үчүгэйи эрэ барыбытыгар түстүүр, чугас дьоҥҥун, аймахтаргын түмэр үтүө сыһыанҥар, ахсаабат кыһамньыгар махтанабыт. Ыарыы ыалласпатын, эрэй эҥэрдэспэтин, хомолто холбоспотун, кырдьар диэни билиммэккэ өрүү үөрэ-көтө, доруобай сырыт, уһун үйэлэн.

Бары үтүөнү кытары кэргэниҥ Клавдия, оҕолоруҥ Саша, Туйаара, Вася, кийиитиҥ Роза, күтүөтүҥ Костя, сиэннэриҥ Ксюша, Герман, Снежанна, Афоня

Убаастыыр, таптыыр убайбытын, Көбөкөнтөн төрүттээх, Нам оройуонун Нам нэһилиэгин олохтооҕун **БОЧУРОВ БОРИС СОФРОНОВИҺЫ** 60 сааскын томточчу туолбут үөрүүлээх үбүлүөйгүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Саха государственнай университетын бүтэрэн, тутаачча идэтин баһылаан үлэҕин Кэбээйи оройуонуттан саҕалаан, төрөөбүт төрүт түөлбэҕэр, тапталлаах Намыҥ сиригэр 30-тан тахса сыл харыс да халбарыйбакка, талбыт идэҕинэн тутуу маастарынан, инженеринэн, начальнигынан дьон-сэргэ туһугар эҥкилэ суох бэриниилээхтик күн бүгүҥҥүгэр дылы үлэлии сылдьаҕын. Биһиги үөрэхтээх дьон буолан атахпытыгар турарбытыгар күүс-көмө, өйөбүл буола олороргор дириҥ махталбытын тиэрдэбит. Күн-дьыл өксүөнүн билиммэккэ, ыалдьар, кырдьар диэни аахсыбакка чэгиэн, доруобай буоларгар, устата биллибэт уһун олоҕу, чугас дьонуҥ ортотугар, олох үөһүгэр куруук үөрэ-көтө этэҥҥэ сылдьаргар баҕарабыт.

Хангаластан Афанасьевтар, Дьокуускайтан Бочуровтар, Уус-Алдантан Пуховтар, Намтан Скрыбыкиннар

Күндү бырааппытын, үлэ ветеранын **БОЧУРОВ БОРИС СОФРОНОВИҺЫ** түбүктээх олоҕуҥ биир кэрэ кэрдиис түгэнинэн, 60 сааскын томточчу туолбуккунан, 30-ча сыл устата бары нэһилиэктэргэ үгүс мас-таас тутуулары оҥоруута Нам МПК-гар прорабынан, кыл. инженеринэн, начальнигынан уонна «Эҥсиэли» Агропромстройга генеральнай директорынан үлэлээн бэйэҥ сэмэй кылааккын киллэрсибиккинэн — үгүс элбэх сындылҕаннаах бочумнаах үлэлэргинэн киэн туттан туран, Эйигин итиитик-истиҥник ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт Эйиэхэ өссө да айар-тутар үлэҕэр ситиһиилэри, дьиэ кэргэттэргэр туруктаах доруобуйаны, уһун дьоллоох-соргулаах, үөрүүлээх-көтүүлээх олоҕу!

Бииргэ үөскээбит биир дойдулаахтарыҥ ааттарыттан Намтан убайдарыҥ Петров Н.Н., Лукинов В.Н. уонна Хатырыктан Павлова-Лукинова Мария Афанасьевна, Иван Николаевич дьиэ кэргэттэриттэн

Убаастабыллаах НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧ!

Эйигин 70 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күҥҥүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит! Эн 30-тан тахса сыл устата судьуйанан, суут председателинэн үтүө суобастаахтык үлэлээн кэллиҥ. Ол курдук 1-кы квалификационнай кылаастаах судьуйаҕа тиийэ үүннүҥ, «Саха республикатын үтүөлээх юриһа» үрдүк аат, «Саха республикатын Судебнай департаменын Управлениетын бочуоттаах судьуйата», Нам улууһун, сэлиэнньэтин бочуоттаах гражданина, Бүлүү улууһун Чукаар сэлиэнньэтин бочуоттаах гражданина үрдүк ааттары сүктүҥ.

Ытыктабыллаах Николай Николаевич! Бу сырдык үөрүүлээх күҥҥэ баҕарабыт Эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, уһун дьоллоох олоҕу, дьиэ кэргэҥҥэр бу күн сиригэр баар бары үчүгэйи, кэрэни, сырдыгы!

Нам оройуоннай суутун коллектива, профсоюзнай тэрилтэтэ

Күндү коллегабытын, Саха республикатын үөрэҕириитин туйгунун, Е.М. Шапошников аатынан Хамаҕатта орто оскуолатын химияҕа, географияҕа учууталын, оскуола профкомун лидерин **МУХИНА МАРГАРИТА АНАТОЛЬЕВНАНЫ** үйэ аҥардаах үбүлүөйгүнэн ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Эн үүнэр көлүөнэҕэ сүрэҕиҥ сылааһын, ураты уйан болҕомтоҥ, амарах сыһыаҥҥынан үтүө суобастаахтык үлэлии сылдьаргынан киэн туттабыт! Оскуолаҥ коллективын туһугар ахсаабат кыһамньыҥ, көмөҥ, үтүө түбүгүҥ иһин барҕа махтал тылларын этэбит! Баҕарабыт Эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, үлэҕэр үрдүктэн үрдүк ситиһиилэри, дьиэ кэргэҥҥэр дьолу-соргуну. Бу курдук мэлдьи эдэрдии эрчимҥин ыһыктыбакка ыллыы-туойа, үөрэ-көтө сылдьаргар.

Е.М. Шапошников аатынан Хамаҕатта орто оскуолатын коллектива

Убаастабыллаах коллегабытын, пенсионнай управление пенсияҕа отделын сүрүннүүр специалиһын **ВАЛЕНТИНА ИВАНОВНА ПОТАПОВАНЫ** олоҕуҥ орто омурҕанынан ис сүрэхпититтэн үөрэн-көтөн тураммыт итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Үлэҕэр сатабылгын, дьулуургун үрдүктүк сыаналыыбыт. Баҕарабыт эстибэт эрчими, үтүмэн үгүс үөрүүнү, уостубат уйгуну-быйаҥы, кырдьары билбэт уһун дьоллоох олоҕу. Санаабытыҥ табылыннын, толкуйдаабытыҥ санаа хоту туолан истин. Оҕолоруҥ, чугас дьонуҥ сылаас сыһыаннарыгар уйдаран, үөрүү-көтүү үктэллэнэн уһун үйэлэн, этэҥҥэ сырыт.

Эҕэрдэни кытта пенсионнай управление коллектива

Тапталлаах күндү кыыспын, эдьиийбитин **АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВНА МУКСУНОВАНЫ** уонна кини уолун, сиэммин, быраапытын **МУКСУНОВ АЛЕШАНЫ** төрөөбүт күҥҥүтүнэн ис сүрэхпититтэн үөрэн-көтөн тураммыт итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт эһиэхэ бу Орто дойдуга туох баар үтүөнү-кэрэни, дьолу-соргуну, үлэҕитигэр, үөрэххитигэр үрдүк ситиһиилэри, санаабыт санааҕыт, баҕарбыт баҕаҕыт барыта туоллун!

Эҕэрдэни кытта ийэҥ, балтыҥ, Кирилиннэр, Васильевтар уонна Крюковтар

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ Арыы орто оскуолата тэриллибитэ 70 сылынан үөрүүлээх үбүлүөйбүтүгэр ахсынньы 18 күнүгэр субуотаҕа бары үлэлээбит, үөрэммит бар дьоммутун 10 чаастан Аппааны бөһүөлэгэр оскуолаҕа кэлэн күндү ыалдьыт буолан үөрүүбүтүн үллэстэргитигэр ыҥырабыт.

Тэрийэр комиссия

ИЛДЬИТ

— Оҕоломмот дьоҥҥо оҕо ымыытын ыҥырыы

— Быары-хааны, арыгыны эмтээһин

— Инсульт, инфаркт, онкология утары көмө

Тел. 26-3-51, 8924-367-9391, 8-914-233-5960

Продаем 2-хэтажный дом 12,47х8,44=105,24х2=210,49 м2. Газофицирован дом и пристроенный к дому гараж 4,75х7,45=35,38 м2 и отдельно построенный гараж размером 91,21 м2, баня, теплица, хозяйственные постройки.

Тел. 89244617316.
Принимаем жилищные сертификаты

Продаю 3-хкомнатную, двухуровневую, благоустроенную квартиру в 24-хквартирном доме г. Якутске, 66 кв.м., ввод дома 4 квартал 2010 г. Стоимость 2400 тыс. руб.

Тел. 89644172999

1) **Продаю** ГАЗ-53 после кап. ремонта или меняю на пиломатериал.

2) **Продаю** участок с гаражом, центр, газовый отвод, свет, водопровод рядом.

Тел. 89243661967

Баннеры, портфолье, распечатка на А3.

Новогодняя скидка!

10х15 см — 5,50 руб.

Фотосалон «Коника», с. Намцы, ул. М. Аммосова, 4, тел. 41-2-38

Ритуальное агенство по Чернышевского, 39 **оказывает и предлагает** все виды ритуальных услуг.

Тел. 89841061740

Продается Тойота-Ландкрузер-80, 1993 г. выпуска, механика, европеец, нетурбо.

Тел. 89248653184

Срочно продаю частный дом (2-хэтажный, с газом) с теплым гаражом в центре с. Намцы.

Тел. 89244614710, 89243699859

Ремонт, настройка и диагностика компьютеров, быстро, качественно, недорого (выезд).

Тел. 89644199860

Продаю Toyota-Crown 141, 1JZ, цв. черный, сигн., TV, DVD, буфер, в ОТС, возможен автообмен.

Тел. 89247639404, дом. 25-7-00

Сдается 3-хкомн. квартира (теплая).

Тел. 89247623669

Намский филиал «Коммунтеплосбыт ГУП ЖКХ РС(Я)» **объявляет «прощенные дни»** для населения по оплате квартирной платы в период с 10 декабря по 25 декабря 2010 г. без пени. Имеющих задолженность просим срочно оплатить долг.

Бииргэ үөрэммит табаарыспыт

БУГАЕВ Стасик

эдэр сааһыгар соһумардык күн сириттэн туораабытынан ийэтигэр Наталья Егоровнаҕа, аҕатыгар Анатолий Степановичка, эдьиийигэр, убайыгар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Бииргэ үөрэммит оҕолоро, Көбөкөн орто оскуолатын 2000 сыллаах выпуһа, кылаас салайааччыта Дьяконова М.П.

Истиҥник саныыр дьоммутугар А.С. Бугаевка, Н.Е. Слепцоваҕа уонна оҕолоругар таптыыр уоллара, бырааттара

СТАСИК

эдэр сааһыгар ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Көбөкөнтөн Д.Д., М.П. Румянцевтар уонна оҕолоро

Одноклассницабытыгар Настяҕа, төрөппүттэригэр, убайыгар таптыыр бырааттара, оҕолоро

СТАСИК

соһуччу ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэммитинэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Көбөкөн орто оскуолатын 1998 сыллаах выпуһа

Таптыыр аҕабыт, эһээбит, хос эһээбит, убайбыт, Хамаҕатта нэһилиэгин олохтооҕо, «Бочуот Знага» уордьан кавалера, Нам улууһун бочуоттаах гражданина, тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх механизатора, комбайнера

НАЗАРОВ
Петр Романович

уһун, ыарахан ыарыыттан б.дь. ахсынньы 9 күнүгэр олохтон туораабытынан бары билэр дьоммутугар дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, кийииттэрэ, күтүөттэрэ, балыстара Зоя Николаевна Оконешникова, Мария Николаевна Аргунова уонна кинилэр оҕолоро

Хамаҕатта нэһилиэгин биллиилээх механизатора, «Бочуот Знага» уордьан кавалера, улуус, нэһилиэк Ытык киһитэ, үлэ ветерана

НАЗАРОВ
Петр Романович

72 сааһыгар ыарахаҥнык ыалдьан ахсынньы 10 күнүгэр олохтон туораабытынан оҕолоругар, сиэннэригэр уонна аймахтарнырыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ветеран сэбиэтэ

«Бочуот Знага» уордьан кавалера, Хамаҕатта нэһилиэгин, улуус Ытык киһитэ, оройуон биллиилээх механизатора, үлэ ветерана, чугас доҕорбут

НАЗАРОВ
Петр Романович

уһун, ыарахан ыарыы кэнниттэн өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Титов Ю.Г., Адамов Г.Г., Протопопов Ф.К., Дьячковскай Н.Э., Замятин И.Н. дьиэ кэргэттэрэ

«Намгазстрой» ФЭТ тэрилтэтигэр өр сылларга механизаторынан, биригэдьииринэн үлэлээбит, эдэр ыччат наставниктара, «Бочуот Знага» уордьан кавалера

НАЗАРОВ
Петр Романович

ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кини оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

«Намгазстрой» ФЭТ коллектива

«Нам улууһун бюджетнай тэрилтэлэрин кииннэммит бухгалтерията» муниципальнай тэриллии суоппарыгар Назаров Архип Петровичка тапталлаах аҕата, үлэ ветерана, улуус Ытык киһитэ, «Бочуот Знага» уордьан кавалера, Нам улууһун үтүөлээх механизатора, комбайнера

НАЗАРОВ
Петр Романович

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Администрация, профком

Хамаҕатта олохтооҕо, «Бочуот Знага» уордьан кавалера, улуус Ытык киһитэ, социалистическай үлэ ударнига, үлэ, механизация ветерана

НАЗАРОВ
Петр Романович

соһуччу ыалдьан күн сириттэн өлөн туораабытынан Никольскайдааҕы «Веснянка» оҕо саадын иитээччитигэр Осипова Елена Петровнаҕа, кини кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, биирgэ төрөөбүттэригэр, аймахбилэ дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

«Никольскай нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, депутаттара, ветераннара

Истиҥник саныыр дьүөгэбэр, Намнааҕы «Роспотребнадзор» территориальнай отделын бактериологическай лабораториятын быраaһыгар Алексеева Людмила Ивановнаҕа, кини дьиэ кэргэнигэр тапталлаах ийэлэрэ, эбээлэрэ, үлэ, тыыл ветерана

КОРНИЛОВА
Юлия Матвеевна

уһун, ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммын тиэрдэбин.

Намтан Зоя Лукина

Тыыл, үлэ ветерана, Нам селотун бочуоттаах киһитэ, «Сыркы» түмсүү чилиэнэ

ВИНОКУРОВ
Иван Гаврильевич

ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр Винокурова Матрена Михайловнаҕа, кыыһыгар, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Улуустааҕы инбэлииттэр обществолара, «Сыркы» түмсүү

Ытыктабыллаах Матрена Михайловнаҕа, Людмила Ивановнаҕа, оҕолорго тапталлаах кэргэнэ, аҕата, эһээлэрэ, үлэ, тыыл, спорт ветерана, Нам с. бочуоттаах олохтооҕо

ВИНОКУРОВ
Иван Гаврильевич

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Намтан, Дьокуускайтан, Покровскайтан Колесовтар оҕолорун дьиэ кэргэттэрэ

Доруобуйа харыстабылын, тыыл ветераныгар Винокурова Матрена Михайловнаҕа уонна кини дьиэ кэргэнигэр тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһээлэрэ, үлэ, тыыл, спорт, сцена ветерана, Нам с. бочуоттаах гражданина

ВИНОКУРОВ
Иван Гаврильевич

уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Хатырыктан Федора, Роберт Уваровтар

Тапталлаах кэргэним, күн күбэй ийэбит, эбээбит, Нам улууһун олохтооҕо

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

б.дь. 12 күнүгэр Усть-Яна оройуонун Депутатскай бөһүөлэгэр соһуччу бу күн сириттэн туораабытынан бары аймахтарбытыгар, билэр дьонноругар дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ Владимир Николаевич, оҕолоро, сиэннэрэ, кийиитэ, күтүөттэрэ

Таптыыр эдьиийбит

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

эмискэ ыалдьан олохтон туораабытынан күтүөппүтүгэр Владимир Николаевичка, балтыларбытыгар Аняҕа, Гутяҕа, быраапытыгар Володяҕа, кинилэр дьиэ кэргэттэригэр, чугас аймахтарыгар, биирgэ төрөөбүттэрбэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Айхалтан балтыҥ Валентина Шапошникова, дьиэ кэргэнэ

Күндү балтыбыт, эдьиийбит

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

ыарахан ыарыыттан соһуччу олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, биирgэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Көбөкөнтөн эдьиийгит Феня, бары Федотовтар, Тютриннар, Никифоровтар

Күндү эдьиийбит, тапталлаах кэргэн, күн күбэй ийэ, амарах эбээ

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

б.дь. ахсынньы 12 күнүгэр ыраах Уус-Дьааҥы улууһун Депутатскай бөһүөлэгэр соһуччу олохтон туораабытынан күтүөппүтүгэр Владимир Николаевичка, балтыларбытыгар Аннаҕа, Гутяҕа, быраапытыгар Володяҕа, кинилэр оҕолоругар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит, хомолтоҕутун тэҥҥэ үллэстэбит.

Биирgэ төрөөбүттэрэ, саҥаһа Наталья, күтүөттэрэ Иван, Николай

Күндү убаастыыр быраапытыгар Пестряков Владимир Николаевичка, кини оҕолоругар, сиэннэригэр таптыыр кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээлэрэ

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

соһуччу күн сириттэн туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Намтан, Дьокуускайтан, Бүлүүттэн Пестряковтар

Күндү балтыларбар, бырааттарбар, күтүөппэр Владимир Николаевичка, оҕолоругар, сиэннэригэр эдьиийдэрэ, кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээлэрэ

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

орто дойдуттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Аппааныттан Чириковтар, Намтан Дьячковскайдар дьиэ кэргэттэрэ

Күндү быраапар, убайбытыгар, Депутатскайга быраaһынан үлэлиир Пестряков Владимир Николаевичка, оҕолоругар, сиэннэригэр кэргэнэ, эбээлэрэ, саҥаспыт, кийииппит

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

эмискэ ыалдьан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Намтан Пестряковтар, Нератовтар, Мегиннар, Дьокуускайтан Пестряковтар, Аргуновтар, Бэрдьигэстээхтэн Павловтар

Биирgэ үлэлээбит коллегабытыгар Пестряков Владимир Николаевичка, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар таптыыр кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээлэрэ

ПЕСТРЯКОВА
Прасковья Николаевна

ыалдьан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Нам улууһун балыыһатын хирургическай, реанимационнай отделениелар, ОПК үлэһиттэрэ

Выражаем глубокое соболезнование родным и близким по поводу кончины горячо любимой жены, матери, бабушки

ПЕСТРЯКОВОЙ
Прасковьи Николаевны.

Скорбим вместе с вами.

Соседи Никоновы, Рожины, Винокуровы, Шапошниковы

Истиҥник саныыр, убаастыыр бырааатым, убайбыт, таайбыт, абаҕабыт

СЕМЕНОВ
Николай Семенович

б.дь. ахсынньы 10 күнүгэр олохтон соһуччу туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Эдьиийэ, балта, быраата, күтүөттэрэ, кийиитэ, кинилэр оҕолоро

Биирgэ үөрэнэр табаарыспытыгар Колесова Туяраҕа, кини төрөппүттэригэр, биирgэ төрөөбүттрэигэр, бары чугас аймахтарыгар тапталлаах эбээлэрэ

ТАТАРИНОВА
Матрена Алексеевна

күн сириттэн суох буолбутунан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Нам улуустааҕы гимназиятын 8 «б» кыл. үөрэнээччилэрэ, төрөппүттэрэ, кылаас салайааччыта

Күндү эдьиийбитигэр, балтыбар Сидорова Анна Елисеевнаҕа, кэргэнигэр, оҕолоругар, чугас дьонугар ийэлэрэ, эбээлэрэ

УСТИНОВА
Розалия Пантелеймоновна

ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Находкина М.А., Находкина О.М., Гаврильева Л.П., Протодьяконова И.Н.

Хамаҕатта нэһилиэгин «Түһүлгэ» сынньалаҥ киинин директорыгар Харитонова Антонина Алексеевнаҕа, кини дьиэ кэргэнигэр тапталлаах аҕалара, эһээлэрэ, Саха республикатын тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улууһун Ытык киһитэ, улууска убаастанар киһибит

ПАРНИКОВ
Алексей Николаевич

ыалдьан олохтон барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

«Ретро-данс» коллектива

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496**; ; бухгалтерия — **41141**; факс — **41141;** редакционнай- издательскай ситим —**41332**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» государственнай учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №19-0428.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.**

***"ЭҤСИЭЛИ"* - Нам улууһун хаһыата.**
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Эҥсиэли» хаһыат РИС талылынна, таҥылынна уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лиис

Көҥүл сыананан атыыланар

Индексэ — 54889. Тираһа — 2330

Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 14.12.2010 с.

Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 14.12.2010 с.